

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Iózsef kir. herceg-utca 1. (Bikabérház).
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZAGI NAPLÓ
XXI. évf. 5. sz. 1944. január 8 szombat

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Igazságügyi, dohányjövédéki és pénzügyőrségi kinevezések

Ujabb Roosevelt-Churchill-Sztalin találkozó készül?

A lengyel-szovjet vita újabb fejleményei, — éles szovjet válasz Willkie cikkére
Benes moszkvai útjával kapcsolatban „nemzeti homogén cseh államról” beszélnek
Berlin várja az inváziót — Súlyos harcok a keleti fronton
Berdicsev és Kirovgrad térségében

A keleti fronton újra és újra megismétlődik a szovjet súlypont-keresési taktikája. Ez abban áll, hogy rövid időközökben más és más pontokon gyűlti össze megmozgatható erőit és támadásba kezd. Ezt teheti azért, mert igen sok angol és amerikai származású tannal és más motoros hadfelszereléssel rendelkezik. A német védelem az ellenséges túlsúlyt új-szerű védekezési módszerekkel egyenlíti ki. Ezekhez tartozik, mint legújabb, a mozgó bunkerek beállítása.

A csüförtöki jelentések azt ad-
ák hírül, hogy az eddigi súlypon-
tokon kívül Kriwoj-Rognál és
Kirovgrad térségében is támadás-
ra indult a szovjet Korosztály
északnyugatra. A leghevesebb har-
cok Rokitnónál voltak, amely 20
km-nyire van nyugatra az 1939-iki
lengyel-orosz határtól. Ugyancsak
erős volt a szovjet támadás Gorod-
nicánál. Berdicsevtől nyugatra,
Csudna és Miropol felé igyekeznek
előretörni az oroszok, egyes csa-
patkötelékeik pedig Vinica felé
fordulnak, de még mintegy 40
km-nyire vannak a várostól. Ne-
veltől északra is nyomást fejtett
ki a szovjet, de mindössze 8 kilo-
méternyire közelítette meg Novo-
zokolnikit.

A pénteki német hadijelentés
közli, hogy a német erők a szov-
jet haderők erősödő nyomását
Kirovgrad városától két oldalt fel-
tudták fogni, Berdicsevtől két ol-
dalt szintén tovább tartanak a sú-
lyos váltakozó harcok a számsze-
rinél főlényben levő ellenséges
erőket.

Pénteken a zsitomiri harczi sza-
kaszon viszonylagos szünet állott
be. Ennek magyarázatára német
katonai körök három okot hoznak
fel: 1. A hadszíntér őrlési nagy-
sága, amely utánpótlási nehézsé-
geket okoz, 2. abban rejlik, hogy
a súlyponttámadás elítéscsapatok
szokták bevezetni, amelyek termé-
szetesen óriási veszteségeket szen-
vednek. Ezeknek pótlására rend-
szerint már rosszabbul kiképzett
csapatok állanak csak rendelkezé-
sére, 3. a védelem megerősödése.

Az olaszországi hadszíntéren

az 5. amerikai hadsereg nagyobb-
arányú támadást kezdett. Mignia-
bólól északra és Venafrotól nyu-
gatra, Clark tábornok brit és ame-
rikai egységei rendkívül kedvezőt-

len idő mellett 15 km. széles fron-
ton San Vitore felé törtek előre,
de rendkívül heves német ellen-
állásba ütköztek. Az amerikai
csapatok súlyos harcokat vívnak
San Vitore utcáin. Az adriai fron-
ton a 8. brit hadsereg kanadai
csapatai a pescarai úton magaslati
állásokért folytattak harcot.

A német hadijelentés az angol-
szász támadások visszaverését
közli. Egyes betörési helyeket el-
rekesztettek.

Roosevelt, Churchill és Sztalin

újabb találkozásáról ad hírt a
„Corriera della Sera” című olasz
lap. Értesülése szerint az értekez-
let színhelye Tunisz lesz. Az érte-
kezleken a földközvetleni kérdé-
seket vitatják meg. Elsősorban
megállapodást akarnak Török-
országgal, Spanyolországgal, Fran-
ciaországgal, Jugoszláviával és
Észak-Afrikával szemben tanúsít-
andó magatartásról. Ezekben a
kérdésekben ugyanis nem jött
létre megegyezés Washington,
London és Moszkva között. Tekin-
tetlenül arra, hogy alapvető kérdé-
sekről van szó, amelyek normális
diplomáciai úton nem oldhatók
meg, Roosevelt újabb tanácskozási
ajánlott Sztalinnak és Churchil-
nek Tunisz székhellyel. Tuniszt
azért választotta, mert ez a város
nincs távol Churchill jelenlegi
tartózkodási helyétől.

Churchill

angol miniszterelnökről érdekes
hírt röppentenek fel Stockholm-
ból. Eszerint Churchill miniszter-
elnök a politikai élettől vissza-
akar vonulni, miután a Német-
ország ellen irányuló katonai ter-
veket részleteiben is kidolgozta.
Ez az értesülés washingtoni jól
értesült körökből származik és azt
a „Dagens Nyheter” tudósítója is
átvette. A tudósítás közölte még,
hogy Churchill visszalépése talán
már a nyáron bekövetkezik.

Washingtoni angol körök véle-
ménye szerint Churchill a minisz-
terelnökséget Sir John Anderson
jelenlegi pénzügyminiszternek és
nem Eden külügyminiszternek sze-
retné átadni.

A lengyel-orosz vita

további fejleményekhez jutott. A
washingtoni lengyel nagykövet fel-
kereste Hull amerikai külügymi-
nisztert. E tárgyalások után Hull

kijelentette, hogy az USA kor-
mánya hajlandó lépéseket tenni a
Szovjet-Unió és Lengyelország dip-
lomáciai közeledése érdekében.
hogy elejét vegyék esetleges kelle-
mellen összetűzéseknek.

Willkie „New York Times”-beli,
a kis nemzeteket pártfogoló cikke
miatt különösen idegesen válaszolt
a moszkvai „Pravda”. A „Pravda”
leszövege — mint az MTI közli
Stockholmból — hogy Willkie
cikke az első látszatra ugyan azt
a benyomást kelti, mintha Orosz-
ország irányában baráti érzés
sugalmazta volna, de aki Willkie
záró mondatait figyelemmel végig-
olvassa, az előt nyílvánvaló, hogy
az amerikai politikai kártyakeve-
rők ki akarják használni választási
hadjárataukban az „orosz kérdést”.
Ha Willkie felveti a kérdést: „Mit
szándékozik tenni Oroszország,
hogy tisztelgetben tartsa kis szomsz-
lenségét...?”, akkor erre a
„Pravda” szerint a válasz a követ-
kező:

„Itt az ideje, hogy megértsük:
a balti államok ügynevezett kér-
dése a Szovjet-Unió belügye,
amelybe Willkie ne szóljon bele.
Bárki, akit a kérdés érdekel, gon-
doljon csak a szovjet alkotmányra
és a demokratikus népszavazá-
sokra, amelyek már eddig is lefoly-
tak ezekben a köztársaságokban és
emlékeztetjük rá, hogy mi meg-
tudjuk védeni alkotmányunkat.
Ami Finnországot és Lengyel-
országot illeti, szót sem említve a
Balkánról, a Szovjet-Unió tudja,
hogyan járjon el velük s ebben
nem kéri ki Willkie támogatását.”

Az amerikai sajtó válasza ha-
sonlóképpen „tömör”. A „New York
Herald Tribune” például a Pravda
fent ílezt cikkét „örültséggel pá-
rosult tudatlanság”-nak minősíti.
A „Neue Zürcher Zeitung” viszont
Londonból jelenti, hogy a Pravda-
nak efajta kirohásai — angol
megtűlés szerint — nem könnyítik
meg az amerikai kormány helyze-
tét abból a szempontból, hogy az
amerikai közönséget az URSS szal-
apolandó baráti kapcsolatok el-
mélyítése ügyének megnyerje. Le-
hetséges, hogy az oroszoknak
Finnországgal, Romániával és más
szomszéd államokkal kapcsolat-
ban fennálló tervei jobbák, mint
amitől néhány megfigyelő fél; de
a Pravdának az a felfogása, hogy
világnak nincs igaza ezekbe a

kérdésekbe beleszólni, Londonban
határozott elutasításra talál.

Svéd vélemény

Mint Stockholmból jelentik, a
moszkvai „Pravda”-nak Willkie
nyilatkozataira adott rendkívül
éles válasza a svéd közvélemény-
ben is meglepetést keltett, mert itt
nem fogadják el az oroszok állás-
pontját a balti államok bekebele-
zésére. A „Svenska Dagbladet”
ezzel kapcsolatban azt írja, hogy
a cseh-orosz szerződés Ameriká-
ban alánosságban nem talált ro-
konszenvre, mert ellentétben áll
a szövetségek nélküli nemzetközi
elfuttműködés eszményével. Ame-
rikában aggodalommal látják, hogy
az orosz politika most visszatér
az ütköző államok és a befolyási
övezetek politikájához.

Az északamerikai külügy-
miniszterium nyilatkozatában azt
ajánlja, hogy Oroszország, Ame-
rika és Anglia alakítson külön bi-
zottságot, amelynek az lenne a fel-
adata, hogy a lengyel probléma
elfuttműködését foglalkozzák. Ha
Oroszország birtokba venné a ke-
letlengyelországi területeket, ez a
maga artása az amerikai közvéle-
ményben igen veszélyes követke-
zményeket vonna maga után.

Benes

volt csehszlovák államelnök
moszkvai útja elég sokáig tartott
és — mint jelentik — most érke-
zett vissza Angliába. Vele együtt
érkezett Lebedev, a cseh emigráns
kormány mellé kinevezett új
szovjet nagykövet. Benes vissza-
érkezésével kapcsolatban közlik,
hogy a cseh-szovjet szerződés kere-
tében a két ország között terve-
zett kereskedelem kibővítése érte-
lében a cseh emigráns kormány
azt tervezi, hogy kiépítse a cseh
közlekedési hálózatot, a vasúti,
vízi és légi közlekedési vonalakat
az oroszországi export, illetve
import szükségleteinek megfele-
lően. Úgy tudják még, hogy
Moszkva hozzájárult a cseheknek
ahhoz a kívánságához, amely úgy
szól, hogy a „lehetőség szerint
nemzeti homogén állam” kíván
lenni. Mindazonáltal londoni véle-
mény szerint a „lehetőség szerint”
szavak bizonyos korlátozást fog-
laltak magukban. A második
„eredmény”, amelyet Benes Moszk-
vából hozott magával, a Kreszl
biztosítékának az a megismétlése,
hogy Moszkva Csehszlovákiát el-

ismeri a München előtti határal-
nak keretében. Lebedev szovjet
nagykövettel kapcsolatosan Lon-
donban kijelentik, hogy annak
idején, amikor Jugoszlávia ellen
megindult a hadjárat, orosz ügy-
vivő volt Belgrádban. Később az
a hír terjedt el róla, hogy átvette
a jugoszláv bandaháború vezeté-
sét és nem más, mint első számú
Tito. Ezt a megállapítást nem
mondják találonak, mert Lebede-
jev a jugoszláviai összeomlás után
visszatért Moszkvába. Az ellensé-
geskedések megszűnése utáni időre
a Szovjet-Unió első prágai nagy-
követének szemelték ki.

Az invázió kérdése

változtalanul fő témája a mai na-
poknak. A helyzetet érdekesen jel-
lemzi a vezető svájci lap, a „Neue
Zürcher Zeitung”, mely berlini
tudósítója tollából „Berlin várja
az inváziót” című cikkben a kö-
vekezőket írja: „Bármilyen tar-
tozkodóan is foglalkozik általában
a német nyilvánosság az invázió
témájával, mégis nyilvánvaló,
hogy a német hadvezetőség foko-
zott jelentőséget tulajdonít ennek
a kérdésnek. A német sajtóban
szaporodnak az invázió kérdéseivel
foglalkozó hangok. Természetes,
hogy a lapok hangsúlyozzák, a
nyugat-európai német védelmi be-
rendezések a tökéletesség legna-
gyobb fokát érték el, hogy készen
álljanak az esetleges szövetséges
invázió minden eshetőségére. Vala-
mennyi cikk azt jelenti, hogy Né-
metországban feltélenül számítá-
nak az invázióra, mégpedig a kö-
zeli, vagy legalább is nem távoli
időpontban. Az orosz offenzíva,
amely úgy látszik tetőpontjához
közeledik, nem tereli el a német
közvélemény figyelmét a nyugat-
ton készülő eseményekről. Német

Fontos tudnivalók!

Hirdetmény a vasanyag uta-
ványok átvételéről. — (7).
Hivatalos hirdetmény a bab és
berső kiosztásáról. — (5).

katonai körökben rámutatnak arra, hogy a szövetséges vezérkar tisztában van a nyugati invázió nehézségeivel, amely a háborúnak kétségkívül legtöbb áldozatot követelő és legsúlyosabb következményekkel járó eseménye lesz. Azt hiszik, hogy London és Washington „Invázios idegháborút” folytat, amire a Wilhelmstrasse azt válaszolja, hogy az ilyen vállalkozásnak nem lehet semmi sikere. Berlinben hangsúlyozzák, hogy nyugaton a védelmi készítés tökéletes és hogy az invázios kísérlet a szövetségesek számára a legsúlyosabb katonai és politikai következményeket vonja majd maga után.

Istanbuli jelentés szerint a nyugateurópai invázióval kapcsolatos szövetséges hírvétele az utóbbi napokban alig fokozható méretet ért el. A szövetséges források a közeljövőre, de legkésőbb három hónapon belül időpontra ígérték az európai szárazföld előzőlének kezdetét. Az egyik angol hírvétele azt a hírt terjeszti, hogy a németek az Atlanti-falról

csak hátráló hadműveletek fogják folytatni, míg a döntő ősz szeptemberre Franciaország belsejében előkészített védelmi vonal mentén kerülne sor.

A nyugati légi háború

egyre nagyobb méreteket ölt. A szerdáról csütörtökre virradó éjjel Steint érte légi támadás. A kelet-tengeri német kikötővárost, amely nemcsak ipari centrum, hanem az északi orosz front egyik fontos utánpótló állomása, holdvilágos éjszaka támadták az ellenséges gépek, egynegyed órával később, mint ahogy Moszkvitó-gépek Berlin felett jártak. Ugyanakkor Nyugat-Németország és Észak-Franciaország felett is megjelentek ellenséges gépek, amelyek közül 15 elpusztult. Észak-Franciaország felett egyébként már nyolcadik napja folyik szüntelenül a légi tevékenység. 95 amerikai bombázó gép és 10 amerikai vadászgép elpusztult. Az amerikai gépek egy része Kiel, Tours és Bordeaux felett járt. A Nyugat-Németország, Steint és sa meg szállt területek felett vívott légi harcok során — német jelentés szerint — 20 német vadászgép pusztult el.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoka közli:

A kirovgrádi szakaszon az ellenség fokozta nyomását. Az erős gyalogsági és páncélos kötelékek támadását a légi fegyverem támogatásával a városról kelet felé tudtuk fogni, miközben 51 páncélos szétlétünk Csapataink a városból északra ellentámadásban visszavetítették a szovjetet és 30 löveget zsákmányoltak. Az ellenség emberben és anyagban súlyos veszteséget szenvedett.

Berdiscevtől kétoldalt szintén tovább tartanak a súlyos változó harcok a számszerinti fölényben lévő ellenséges erőkkel.

Propoisktól nyugatra több helyen meghiusultak a szovjet támadásai az ellenség nagy vérvesztéseivel mellett.

Vitebszk mellett csapataink a negyedik nap óta erős szovjet áttörési kísérletekkel szemben ismét teljes elhárítást sikerült elérni és megsemmisítették 49 ellenséges páncélosot.

A délnyugati arcvonalon nyugati részén csütörtökön is meghiusult az ellenség erős tü-

zéséggel és páncélosokkal támogatott támadása. Egy helyi betörést elszigeteltünk. Mígmanotól északnyugatra egy betörési helyet ellentámadással megistogattunk. A többi szakaszon a nap helyi harci tevékenysége mellett nyugodtan tevének.

Német gyorsnaszadók Müller Károly sorhajóhadnagy vezetésével január 6-án előretörték Anglia délnyugati partjára. A naszadók egy erős biztosított hajókaravánból elszállítottak öt hajót, összesen 12.500 brutto regisztertonna hajóteret, továbbá egy őrhajót, további hajókat torpedóalálatokkal megromáltak. A német kötelékek teljes számban és minden kár nélkül tértek vissza támaszpontjukra. Német vadászok az Atlanti óceán felett lelőttek egy Sunderland mintájú nagy angol gépet.

A megszállott nyugati területek felett a légvédelmi erők lelőttek 7 angol mélyrepülőt.

Egyes brit bombázók az elmúlt éjjel megtámadták helységeket a Rainá-westfálini ipari területen. (MTI)

Tovább tart a szovjet offenzíva Legnagyobb jelentés a keleti harcokról

Berlin, jan. 7. A Német TI katonai munkatársa megállapítja, hogy a bolsevisták csütörtökön is az egész arcvonalnak Nikopol-tól Vitebszkgig való mozgalmába hozatalára törekedtek. A szovjet offenzíva tovább tart. Azok a helyek, ahol a szovjet nyomása a legéresebb ezútszerint, Berdiscevtől délre és Bihaja-Cserkvtől délnyugatra terülnek el. Ezzel kirovgrádosan Cserkasi és kirovgrád területén is szovjet támadások folynak. Kirovgrádtól keletre súlyos harcok vannak folyamatban. A zsitomiri nagy arc-

vonali kiszögelyés északi részén a bolsevisták Rokitno irányába gyakorolnak nyomást. Propoisktól nyugatra lévő német vonalak elleni nyomás tovább tart. Vitebszk körül kemény harcok dúlnak. Csaknem az egész arcvonalon mindenütt az északkeleti mért szoklatlanul enyhe időjárás kedvez a harcoknak. Így tehát még az elmúlt két esztendő alatt ebben az időszakban 43-30 fokos keleti szél dühöngött, most mindeztől ilyen jelenség még nem észlelhető. (MTI)

Mozgó bunkerek a keleti arcvonalon

Moszkva, január 7. (Bud. Tud.) A Speer-szervezet a keleti arcvonalon egyes részeken mozgó acél-erődök százait helyezte el. Ezek a bunkerek hatalmas gombákhoz hasonlítanak. Mindegyik egy-két gépfegyverrel van felszerelve és pedálos szellőztetőkészülékkel van ellátva, aminek következtében nincsen kivülről sebezhető része. Vatutin tábornok a szovjet főparancsnokságtól külön osztagokat kért, hogy felvehesse a harcok acél-erődök ellen, amelyek

kiváló védelmi fegyvernek bizonyultak.

REJTŐ ÁLARCOT KAPTAK A NÉMET KATONÁK

Berlin, január 7. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A német véderőnél újabban terjesztődő rejtő álarcot rendszeresítették. Ez az álarc, amelyet főleg felderítő csapatoknál alkalmaznak, az egész arcot elfedi és csupán a szem, orr és száj számára van rajta nyílás.

A nyugati védőfal

Berlin, jan. 7. Illetékes német katonai helyen újabb állást foglaltak az invázió kérdésében. A nyilatkozat szerint volt idő, amikor Nyugateurópában meglepő-térszerű partraszállás lehetséges volt. Az Atlanti óceáni partok megerősítése azonban megváltoztatta a helyzetet.

A Biscayai öböltől az Északi tengerig terjedő kétszer km-es partvonal védelmét 6000 beépített ágyú, háromszor nehéz páncéllóra s aknák milliói látják el.

Két hivatalos jelentés a berepülésekről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Folyó évi január hó 5-ről 6-ra virradó éjszakán néhány ismeretlen nemzetiségű repülőgép szállt át országunk légterén. Az ország területére bomba nem esett. Angolszász gépek január 7-én

a délkeleti folyamán az ország délnyugati részén több hullámban berepültek és a Dunántúli nyugati részén átrepülve az ország légterét északnyugati irányban hagyták el. Bombázásról és károkról ezideig jelentés nem érkezett.

A lengyel miniszterelnök rádióbeszéde

Zürich, jan. 7. (MTI) Londonból jelentik: Mikolajczyk lengyel miniszterelnök csütörtökön rádióbeszédet intézett Lengyelország lakosságához. Hangoztatva, a lengyel nép azt kívánja, hogy az orosz szovjet seregeket, mint Lengyelország szövetségeseit fogadhatja, ugyanakkor ragaszkodik Lengyelország függetlenségéhez való jogához. A miniszterelnök rámutat arra, hogy az oroszokat mindaddig nem lehet szövetségesként kezelni, amíg helyre nem állítják a diplomáciai kapcsolatokat Oroszország és a lengyel menekült kormány között. Mikolajczyk ismételt hangsúlyozta azt a követelést, hogy a régi határt helyre kell állítani és vissza kell adni Lengyelországnak az elvesztett területeket.

A miniszterelnök elmondotta, hogy a lengyel kormány titokban egy meghívót küldött Lengyelországba, ez tagja a lengyel kormány és a lengyel miniszterelnök helyetteseként látja el tisztviselését. E minőségben szoros együttműködésben cselekszik a kormánnyal és a lengyelországi politikai képviselőkkel, valamint a titkos lengyel hadsereg parancsnokával együttműködve hajítja végre a lengyel kormány utasítását. Végül hangoztatta, hogy a lengyel kormány felszólította az ország népét, kerüljenek el az oroszokkal minden olyan összejövetelt, amely a lengyelországi diplomáciai kapcsolat hiányából állhatna elő.

A Vöröskereszt felhívása a hadviselő államokhoz

Genf, jan. 7. (NTI) A Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága felhívást intéz valamennyi hadviselő állam kormányához. A legnagyobb nyomattal szólítja fel a hadviselő államokat, tekintsenek el a hadifoglyok és internáltak ellen irányuló mindenfajta megtorló intézkedésektől.

A legnagyobb aggodalommal állapítja meg a Vöröskereszt, hogy a hadviselő államok állandóan mind súlyosabb hadiszűközzel támadnak, amelyek mind-

jobban sújtják a polgári lakosságot és nem hadifoglyok javát, hanem gyakran pótolhatatlan kulturális értékeket pusztítanak el.

A Vöröskereszt Bizottsága legfőbb feladatának tekinti, hogy mindenütt segítsen, ahol segíteni lehetséges, azoknak az értékeknek jelentősége, amelyek anyagi és erkölcsi téren is ma vesztélyben forog, a Vöröskereszt kötelességévé teszi, hogy felemelje a háború szavát. (MTI)

Spanyol kormánynyilatkozat a Kék hadosztályról

Zürich, jan. 7. (MTI) Madridból jelentik: Szerdán késő este létrejött spanyol részről határozottan megfogalmazt az az orosz jelentés, amely szerint a keleti arcvonalon egy a Kék hadosztályból összeállított „spanyol legió” küzdene az oroszok ellen. Kedden reggel a spanyol kormány a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki: „Az orosz arcvonalról minden spanyol csapa-

tot visszavontak. A moszkvai főparancsnokság nyilatkozata tehát teljes egészéből légbőlkapott. Zürich, jan. 7. (MTI) Londonból jelentik: A Times ezeket írja: Az angol kormány közölte a spanyol kormánnyal, hogy a spanyol Kék-hadosztály egyes tagjainak az orosz arcvonalon való jelenlétét a semlegeségi nyilatkozatokkal ellentétben állónak tekintik.

Változások a török kormányban?

Ankarából jelentik: Ankarában nem tartják kizártnak, hogy a török kormány kebelében rövid időn belül nagyarányú változások lehetségesek. E változások következtében olyan férfiak, mint Raouf Orbay londoni nagykövete és elődje dr. Rüstü Arasz az eddiginél is fontosabb feladatokat kaphatnak. Lehetségesnek tartják, hogy bizonyos személyi-

ség, ki jelenleg a kormány egyik legmagasabb helyét tölti be, visszalép és helyébe Orbay állana. Politikai körökben az a vélemény, hogy az ilyen változások bizonyossággal Törökországnak az Egyesült Nemzetek ügyében való tevékenyebb részvételére vezetnek bár, ez semmiképpen sem jelenté feltétlenül Törökországnak a háborúba lépését.

Szombaton kezdődik a veronai nagy pör

Chiasso, január 7. A Regime Fascista jelentése szerint Veronában szombaton az államvédelmi törvénysszek megkezdte a fascista nagytanács tagjai bünpörének a tárgyalását. A fővádott Cianó gróf volt külügyminiszter, január közepén a vidéki rendkívüli törvénysszek a kevésbé fontos politikai személyiségek árulási bűnperreit tárgyalják.

Ciano a veronai fogház magánzárkájában van, amelyet a szülékéhez képest bútoroztak be. A cellában ágy, asztal, egy pár szek egy mosdó és egy szekrény van. Ciano polgári ruhát hord, étkezése jó, de egyszerű. Csak kevés embert bocsátanak be hozzá, főként a vizsgálóbírókat, ügyvédeket, valamint néhány magánlátogatóját.

Leventetisztek lettek a leventeoktatók

A Levente Hírközpont jelenti: A leventeoktatók kor hosszú időn át kifejtett eredményes működésének elismeréséppen vitéz Bély Alajos vezérrezdes, az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek országos vezetője teljesíti a leventeoktatók karnak azt a régi óhaját, hogy a jelenlegi rendfokozati elnevezések helyett új elnevezéseket vezessenek be a leventetisztményben. Az új elnevezések alkalmasak arra, hogy a leventeoktatóknak számára széleskörű megbecsülést és tekintélyt biztosítsanak.

Az új elnevezések a most megjelent 138.620-eln 40. e.—1943 számú rendelet értelmében a következők: leventeoktató helyett: levente segédtszít, főoktató helyett: levente tszít, vezető oktató helyett: levente főtiszt.

Uj rendfokozatot is vezet a rendelet, ez a levente vezetőtszít. Ugyanez a rendelet megváltoztatja az ifjúvezetők rendfokozati elnevezését is. Az új elnevezések a következők: játékevezető, rajtszítos (a raj parancsnokának helyettese), rajvezető (a raj parancsnoka), szakasztisztes (a szakasz parancsnokának helyettese), csapatisztes (a csapat parancsnoka) és a most rendszeresített főlevente. Ez kivételesen csapatunkint 1—I levente lehet, aki megbízható a szolgálatvezetői teendőkkel és a csapat parancsnokát helyettesíteni tudja.

A leventeoktatóknak megszólítása parancsnok úr, az ifjúvezetők a feljebbvalók részéről ifjú vezető, az alárendelt leventék részéről vezető úr! Az új rendfokozati elnevezések azonnal hatályba lépnek.

Oroszország nyugati felé törekvése a történelem során

Az első moszkvai cár uralkodásakor indult meg az orosz hatalmi törekvés Európa nyugati területei felé. Először az I. Ivan moszkvai cár volt az, aki a bizánci császársággal szembe fordította magát, felesége vette az utolsó bizánci császárt, unokahagát Szóniát és így került a jogcímek a császársághoz, elsősorban Konstantin Ápolyhoz, melynek megszerzése az 1472-ös évtől az orosz törököknek célja lett. Rurik III. Ivan car felvette címerébe a bizánci kétfejű sas is és azzal díszítette családi címerét.

Hellenes Ivan car nagy hadsereget szervez és elfoglalja a tatároktól Kazánt, Asztrakánt majd teljes erejével a Német Lovagrend ellen fordul és visszafoglalja Narvát. Területeket foglal el a Finn-öböl és a Fehér-tengerig. A hódító cár 1582-ben Nyugat-Szibériában is hódít.

Oroszországot valójában Nagy Péter cár tette nagyhatalommá. Hajóhadat épít és elfoglalja Azovot, a mai Rosztovot 1696-ban. Északon elfoglalja Esztországot, Livlandot, Kurlandot, Ingermanlandot. Megalapítja a Német partján birodalma új fővárosát Szentpétervárt 1703-ban, hogy ezzel az új fővárossal is bizonyítsa szándékát, a nyugat felé való törekvést.

A svéd hatalommal is leszámolt Nagy Péter a poltavai véres csatában és megszállta Finnországot, de nem tartotta meg magának az egész országot, csupán Dél-Karéliát, Ezekkel a hódításokkal lett balti hatalom Oroszország.

Nagy Péter nemcsak nyugat felé kereste ártási birodalma kapuit a szabad tengerek felé, hanem utat akart nyitni India felé is. Hódításait azzal fejezi be, hogy Perzsiától elfoglalja a Káspitenger környékét, Bakut, Derbent, Mozdandarant.

A porosz családból származó Nagy Katalin cárnő folytatta a hódító politikát és 1774-ben a törökötől elfoglalja Kercset és átjárójai jogot biztosít a Bosporuszon. Ő terelte először a balkáni dől szláv népek érdeklődését Moszkva felé. A cárnő elfoglalta Krím felszigetét a tatároktól, meghódította a Kubán vidéket. Ő foglalta el a Bug és Dnyeszter között 1792-ben.

Az orosz seregek Itáliában is megjelentek harcolni a Napoleon elleni felvonulás során, Erdékes, hogy az orosz városokat felmentő orosz seregeknek ilyen nevű tábornokai voltak: von Rosenberg, von Derfelden, Hermann Abban az időben az orosz hadi hatalom alá került balti németek soraihoz sok vezetője akadt az orosz seregeknek. Német származású tábornokok vezetésével foglalták el Svédországot 1809-ben, Finnországot, 1812-ben Beszarábiát és 1813-ban a varosi hercegséget. Az Európa felé haladó hódítások mellett még Keleten is hódítanak és 1823-ban elfoglalták Örményországot.

A Duna-jorkolaj vidékét 1829-ben szerzik meg az oroszok. Beavatkoznak a balkáni háborúba és a török ellen vonulnak a muszkák Wilgenstein laborok vezetésével. Az orosz törököknek Anglia szab határt, az orosz 1844-ben kénytelen a Fekete tengerre visszahúzódn.

Az európai országok őrvele való beavatkozásával nem hagynak fel az oroszok és így történik, hogy az osztrákok megerősítésére Rüdiger főparancsnoksága alatt bevonulnak magyar földre és Világosnál a nagy túlerő előtt a magyar honvédek leteszik a fegyvert.

Az orosz törököknek új útját szegik Anglia támogatásával a krími háborúban is és elfoglalják nagy áldozatok árán Szibériát. Az orosz cári nagyhatalom gyengülésére jellemző, hogy feladták a feketetengeri politikát és nem veszélyeztetik Anglia földközitengeri politikáját többé.

A historia nagy városokban így beszél az oroszok nyugat felé haladó hatalmi törekvéseiről, melynek legjobb bizonyítéka volt 1939-ben Kelet-Lengyelország megszerzése. Esztországot, Lettországot, Litvánia elfoglalása és 1940-ben Beszarabia, Bukovina megszállása.

A lengyel-kérdés

(m) Nyolc évvel ezelőtt a lengyel cserkészek nemzeti nagy tábora-nak megnyitó ünnepélyén 10.000 lengyel cserkész énekelte himnuszukat: Isten, ki Lengyelhont... Mi a magyar cserkészek képviselőjében mintegy 500 százan álltunk tágas mezőn és hamar átvettük a dallamot és a melletünk álló cseh és tót cserkészek szinte megdöbbentő bámulása közben éppen olyan meggyőződéssel énekeltek, csak hogy perze magyarul a szöveget és különösen az utolsó sor: „...szabad hazánkat óh add vissza nekünk” zengett ajkunkról szívöböl. Talán a szomszédosság is erősítette a hangunkat, meg annak a néhány magyar fiatal velünk éneklése is, aki, mint felvidéki magyar csak közöttük cserkészkedhetett.

A lengyelek azóta újra elvesztették szabad hazájukat, mint 200 évvel ezelőtt, amikor az oroszok poroszk és osztrákok osztozták fel maguk között. A lengyel függetlenség megszűnésének nemcsak az volt az oka, hogy két nagy hatalom, két nagy nép az orosz meg a német közé volt szelvé. Egyikről sem választotta el természetes határ. Még a trianoni határunknál is rosszabb volt az övéké, mert bennünket legalább a Duna meg a Dráva választottak el ellenséges szomszédainktól. A folyó nem jó határ, hiszen a Donon, a Dnyeperen átmentek a németek is, az oroszok is, de még mindig jobb, mintha csak határkövek jelzik két ország érintkezését. Az ilyen helyen nagyon össze kell tartania a nemzetnek, mert csak akkor erős. Ezért nem engedjük meg még most sem a széthúzást, hiszen nekünk sincsenek még igazán jó határaink. Amde nemcsak a lengyel nemesség és parasztság gyűlölte egymást, hanem a nemesség sem értett egyet. Mintha az ellentét ítőkötött volna össze bennünk, ami származásuk és műveltségük eredete között fenn áll. A lengyel is szláv, mint az orosz, de amíg ez görög keleti, ő római katolikus. Az orosz műveltség Bizancból — a mai Istanbulból (Konstantinápoly) — a lengyelek pedig Rómából származik. Az orosz a keletet a lengyel a nyugatot képviseli. Ezért sokáig épp úgy védőbástya volt a nyugatnak és mindenekelőtt a németeknek a keleti szlávok terjeszkedése ellen mint ahogyan mi is védjük nyugatot és a németeket a török és pedig szintén a keleti szlávok ellen. Ez a közös sors öbresztette fel a rokonszenve egymás iránt annyira, hogy nekünk is adtak uralkodót és mi is küldtünk nekik királyokat. Csak hogy mi Nagy Lajost, a leányát Hedviget aki férjhez menetelével békeszert szerzett a lengyelek és litvánok között és azt a Báthori Istvánt adtuk, aki győzelmeivel hosszú időre megakadályozta az oroszokat, tatárokat abban, hogy Lengyelországot megsemmisítsék, addig tőlük a várnai csata halottját I. Ulászlót, Dobzse Lászlót és a mohácsi csata áldozatát II. Lajost kaptuk. De tőlük jött hozzánk Bem apó is.

A lengyel balsorsot a nemesség önzése okozta leginkább. Még akkor is pártoskodtak, amikor az oroszok, poroszk és az osztrákok akkora darabot hasítottak ki országukból, amekkora Magyarország Horvátországgal együtt. Ez 1772-ben történt. Ekkor került Ausztriához Galícia azon a címen, hogy amikor még Halicsnak hívták, a magyar királysághoz tartozott! Ezen a címen ugyan hazánkhoz kellett volna csatolni, de az uralkodónak — Mária Terézia osztrák császárné is volt és ezért inkább a birodalom másik részével kötötte össze. Lehet, ezzel is irántunk gyakorolt szeretetet akarta megmutatni és nem akarta gondunkat egy újabb terület igazgatásával szaporítani. A következő húsz év alatt még két ezer osztrákokat rajta szomszédai. Az utolsó osztrákok elűzése előtt csatában együtt harcolt már nemes, paraszt, polgár, de már késő volt. A pártoskodásért, meggyengülésért éppennyű bűnhődtek, mint mi Mohácsnál és Trianonban.

As 1920-ban feltámadt Lengyel ország megint rossz határokhöz jutott. A Kárpátok Csehszlovákia felé, a nagy mocsarak (Polézia, vagy Rokitno) Oroszország felé védelmeztek ugyan, egyebütt pedig csak a határkövek. Ezért az ország nagy katonaságot tartott és fiataliságát katonának nevelte. Még a leányokat is. De nagyobb baja az volt, hogy főfolyójának, az ország közepén átmenő Víz-tulának a torkolata Danzignál van tehát német város Lengyelország kapuja a világforgalom felé. Ezért ragaszkodott Danzig birtokához 35 millió lakosának (több mint kétszerese hazánkénak) 70 százaléka lengyel, de 15 százaléka ukrán és 4 százaléka fehérorosz; mindketten oroszokhoz húznak. A közel 10 százalékos zsidó is újabban inkább a szovjethez csatlakozna. Lakosságának ezen harmadrészből a legtöbben Kelet-Lengyelországban, tehát az oroszokhoz közelebb laknak. És amíg ezektől nem választja el természetes határ, addig Lengyelország felől az a vonal határolja el őket, amelyet Ribbentrop és Molotov jelöltek ki 1939-ben, a

német és orosz megszálló seregek között. E vonal nagy részét a Víz-tul, a Rokitno mocsarak, meg a Szan folyó alkotja. A mocsarak kivételével ezek sem jó határok, de mégis több biztonságot nyújtanak az oroszoknak, mint a határölpök. Ezért okoz gondot a lengyel-kérdés. Nem a szláv testvéreket és a zsidókat akarják az oroszok felszabadítani, hiszen ezekből van elég ott-hon is és az ukránokkal egyidőben sok bajuk is volt, hanem jó határokhöz akarnak jutni. Másfelől pedig nemcsak a lengyeleket érdekli az a gondjuk, hogy van-e joguk ősi földjükhöz. Nekünk előnyös volna, ha Kárpátok legalább Szepes megyétől kezdve közös határunk lenne, mert akkor a Keleti tengerre és onnan tovább a nyílt óceánra nemcsak egy ország át mehetnének, hanem válogathatnánk közöttük annak megfelelően, melyik szállítja olcsóbban árúinkat. — Gőnyia a Danzig szomszédosságában felépült nagy lengyel kikötő nekünk is jó szolgálatot tett.

Gróf Zichy János meghalt

A magyar politikai életnek nagy halottja van. Meghalt gróf Zichy János belső titkos tanácsos, az Aranygyapjas Rend lovagja, volt kultuszminiszter és országgyűlési képviselő. Gróf Zichy János több mint két emberöltőn át járhadhatatlannal dolgozott a magyarság és a magyar katolicizmus ügyéért. Helvenna és korábban ragadta el a halál, mindössze kétheti szenvedés után, Karácsonykor lett beteg, szívgyengeség tünetei léptek fel nála s az orvostudomány már nem tudta megmenteni és csütörtökön délelőtt csendesen elhunyt. Halálát megelőző napon pápai áldás érkezett számára Rómából. A nagybeteg a jattos lélekkel vette fel a halotta szentséget, aztán örökre elszunnyadt.

Gróf Zichy János félévszázadot töltött a magyar belpolitikában. 1896-ban választották meg első ízben képviselővé a nagyszürényi kerületben. 1910-ben Ferenc József király vallás és közoktatásügyi miniszterre nevezte ki. Három évig volt miniszter, majd 1918 tavaszán ismét kultuszminiszter lett és az is maradt 1918 október 23-ig. A forradalom alatt szűkebb baráti körében, amelyhez Prohászka Ottokár, gróf Bethlen István, Bárczay Ferenc és Hindy Zoltán tartoztak, ellenforradalmi mozgalmat szervezett és emiatt később kénytelen volt Bécsbe menekülni. Az alkotmányos viszonyok helybe állítása után a legitimista mozgalom élére állt, később ő lett az Actio Catholica országos elnöke. Ebben a minőségében járhadhatatlannal dolgozott. A magyar katolikus világ nagy ünnepélyesen részesítette 75-ik születésnapján. Élete alkonyán, a múlt év őszén, még nagyszabású politikai akció kezdeményeztet, megalapította a Néppártot, illetve az eddigi Keresztény Párt az ő kezdeményezésére felvette a Keresztény Néppárt nevet. Az alakuló gyűlésen nagy beszédet mondott, többek között hangsúlyozván: „Élő hittel, bizalommal, hagyományos hűséggel indulunk tovább küzdelmbe, amelynek végeredménye nem lehet más, mint Magyarország diadalmos feltámadása. Ugyancsak nagy része volt abban a mozgalomban, mely egyesítette az ország területén működő összes katolikus egyesületeket.

Zichy János hosszú közéleti pályafutása során minden jelentős politikai megmozdulásban résztvevett. Ferenc Ferdinánd trónörökös szűkebb baráti köréhez tartozott és a Habsburg-ház bizalma kitüntetésben fordult feléje akkor is, amikor IV. Károly király fiának, Ottó IV. hercegnek magyar nevelését rábízta.

A család, amelyből Zichy János

DEBRECZEN 3 OLDAL 1944 I. S.

az iskolások alelnökét, a Doczi igazgatótanács és az árvaházi bizottság elnökét, tagjait, valamint az egyházközségi bíróság tagjait.

Most szavaz a presbitérium az egyházmegyei világi képviselők választása során és a területi rendes és potpresbitereket is most osztják be az egyházközsékhöz.

Ugyancsak szép része lesz a gyűlésnek Huba-Melega Gyula földbírók ajándékozási ügye, melyről már külön beszámoltunk.

Mos került a presbitérium elől hivatalos formában Molnár Ferenc lelkipásztor nyugdíjazási iránti kérelme. Ezzel kapcsolatban dr. Szász Imre esperes értesíti a presbitériumot arról, hogy Molnár Ferenc lelkipásztorunk szabadságot engedélyezett betegsége tekintetével és a helyeszi hivatal Duszka Ferenc helyettes lelkesnek adták át.

Tanítók véglegesítése, szabad szolgálata és más kisebb jelentőségű ügyek szerepelnek még a presbitérium gyűlésének tárgy-sorozatán.

Választások, presbiteri beiktatások, Molnár Ferenc lelkipásztor nyugdíjazási kérelme a presbitérium előli

A debreceni református egyház presbitériuma kedden gyűlést tart, melyen főbb fontos ügy szerepel. Jelentést tesznek a főgondnok és presbiterválasztás eredményéről, négy presbiteri megüresedett tisztségre behívják a presbitereket. Ünnepélyes akta-tusa lesz a gyűlésnek, hogy dr. Csire Ferenc, Daróczy Károly, Juhász József, dr. Sarkady Kesztyűs Lajos, Király Imre, dr. Makkai Sándor, dr. Reke Gusztáv, Taraczkó György, vitéz dr. Tóth Gyula, dr. Vajthó Lajos új presbiterek esküt tesznek.

A köztisztviseltekben álló dr. Révész Imre püspököt előreláthatólag egyhangúlag, közfelkiáltással újra lelkészelnökké választják és ugyanígy történik meg dr. Juhász Nagy Sándor főjegyzőnek a presbitérium jegyzőjévé való megválasztása is. Nem lesz változás az egyházi ügyész, a gazdasági bizottság elnöke személyében sem. Ugyancsak most választja meg a presbitérium a gazdasági bizottság helyettes elnökét a felügyelő bizottság elnökét és helyettesét, a missziói bizottság elnökét és elnököjét, a vallásoktatási bizottság elnökét,

az iskolások alelnökét, a Doczi igazgatótanács és az árvaházi bizottság elnökét, tagjait, valamint az egyházközségi bíróság tagjait.

Most szavaz a presbitérium az egyházmegyei világi képviselők választása során és a területi rendes és potpresbitereket is most osztják be az egyházközsékhöz.

Ugyancsak szép része lesz a gyűlésnek Huba-Melega Gyula földbírók ajándékozási ügye, melyről már külön beszámoltunk.

Mos került a presbitérium elől hivatalos formában Molnár Ferenc lelkipásztor nyugdíjazási iránti kérelme. Ezzel kapcsolatban dr. Szász Imre esperes értesíti a presbitériumot arról, hogy Molnár Ferenc lelkipásztorunk szabadságot engedélyezett betegsége tekintetével és a helyeszi hivatal Duszka Ferenc helyettes lelkesnek adták át.

Tanítók véglegesítése, szabad szolgálata és más kisebb jelentőségű ügyek szerepelnek még a presbitérium gyűlésének tárgy-sorozatán.

Kinevezések a Dohányjövédéknek

A Dohányjövédéki központi igazgatója Rélhelyi László debreceni gazdasági gyakorlatot ideiglenes minőségű dohánytermelési felügyelővé, Kiss István hajdúdorogi dohányjövédéki II. o. tisztelet I. osztályú tisztelet, Berend Géza debreceni dohányjövédéki gyakorlatot II. o. tisztelet, Fenyvesy András ügyelőhelyettes, Valenlényi Róbert debreceni irodai alkalmazottat, Pásztori József, Riskó Péter, Végh Tibor debreceni ügyelőhelyetteseket és

Zeke László debreceni ügyelőhelyettesét id. minőségű dohányjövédéki gyakorlatokká kinevezte.

A dohányjövédéki központi igazgató Hamza József debreceni szakalistszert kezelőgyakorlatokká, Tóth János debreceni II. o. altisztelet I. o. altisztelet, Thoma Sándor tűzharcos debreceni kisegítő szolgálat, Somogyi István tűzharcos debreceni dohányjövédéki munkást m. kir. pénzügyi II. o. altisztekké kinevezte.

Igazságügyi kinevezések

A Kormányzó Ur az igazságügyminiszter előterjesztésére Gosztonyi Kálmán debreceni kir. törvényszéki fogházfelfelügyelőnek a VII. fiz. oszt. jellegét adományozta.

A m. kir. igazságügyminiszter dr. Torma Béla debreceni kir. törvényszéki, dr. Tariska Sándor debreceni járásbírósi, dr. Tóth Géza debreceni kir. törvényszéki, dr. Bodnár Sándor debreceni törvényszéki és dr. Csata Sándor h. nánási kir. járásbírósi jegyzőket bírósági titkárokká, dr. Ludmány Béla debreceni kir. törvényzéki, dr. Nagy Sándor debreceni kir. törvényszéki, dr. Szép György debreceni kir. járásbírósi, dr. Tarajos Béla debreceni járásbírósi és dr. Pásztor István kir. járásbírósi aljegyzőket bírósági jegyzőkké, dr. Nemes Barnabás debreceni kir. járásbírósi dr. Medveczy István nyíregyházi kir. járásbírósi, dr. Szőőr István hajdúnánási, dr. Csery László szilágysomlyói —, dr. Nagy Szép Sándor székelyi, dr. Pajtás István kalocsai járásbírósi, dr. Kapros János máramaroszi, dr. Molnár László hajdúböszörményi, dr. Duszik Albert derecskei, dr. Ásmány Gyula máramaroszi járásbírósi, dr. vitéz Nábráczky Béla budapesti kir. büntető, dr. Pausz Béla szolnoki és dr. Várady Zoltán máramaroszi járásbírósi joggyakorlatokat, volt debreceni lakosokat, bírósági aljegyzőkké, dr. Steck Gyula ungvári lakost a debreceni, dr. Sarkadi Kesztyűs Kornél debreceni lakost a debreceni, dr. Gyurkó István miskolci lakost a debreceni, dr. Futó Barnabás szeghalmi lakost a nagyvárad, dr. Párdi Károly kisújszállási lakost a budapesti, dr. Marjay Tibor mezőtúri és dr. Kiss László hajdúnánási lakosokat a debreceni, dr. Sebestyén László szentesi lakost a budapesti, dr. Maján Gyula békéscsabai lakost a nagyvárad kir. ítélőtábla kerületébe bírósági joggyakorlatokká kinevezte.

vezetőt a nyírbátori kir. járásbíróshoz áthelyezte.

Az igazságügyminiszter Cséka Olga debreceni kir. járásbírósi Arató Anna debreceni kir. ügyész ségi és Keresztes István debreceni kir. járásbírósi irodaségét tiszteket jelenlegi alkalmazásuk helyén irodatiszteké, dr. Boros Jenő debreceni kir. járásbírósi segédhivatali gyakorlatot, Bék szádi István debreceni kir. járás bírósi, Holzinger Miklós debreceni kir. járásbírósi és Sembery Miklós debreceni kir. ítélőtábla segédhivatali gyakorlatokkat jelenlegi alkalmazásuk helyén irodaségdtiszteké, Kádár Dániel m. kir. igazságügyminiszterumba berendelt debreceni díj-nokot ideiglenes minőségű kezelővé kinevezte.

Az igazságügyminiszter Dóka Sándor hajdúböszörményi és Ifj. Gaál János püspökladányi kiegészítő szolgálat II. oszt. altisztekké kinevezte.

Pénzügyorségi tisztii és altiszti kinevezések

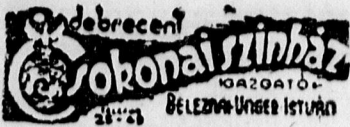
A pénzügyminiszter Klein Gyula nyíregyházi I. o. felügyelői címmel és jelleggel felruházott II. o. felügyelőt a VII. fiz. osztályba p. ú. ö. I. o. felügyelővé, Pocs József hajdúböszörményi főbiztosi címmel és jelleggel és felruházott pénzügyőri biztost főbiztossá és Juhász Ferenc m. kir. pénzügyőri biztosi szakvizsgát tett szaklelti pénzügyőri biztossá kinevezte.

A debreceni m. kir. pénzügyigazgató Solymár Ferenc és Pencz László pénzügyőri felügyelőket pénzügyőri szemlésszé, Jászberényi Imre pénzügyőri I. oszt. vizgázott pénzügyőri főigazgató és Papp Imre pénzügyőri II. oszt. vizgázott I. oszt. vizgázóvá kinevezte.

Nyugalomba vonult Benedek Zsolt

A magyar protestáns jogásztársadalom és egyházigazgatás egyik legnagyobb értéke válik ki a tényleges szolgálatból: dr. Benedek Zsolt református konvinti főtanácsos, a magyarországi református egyház központi adminisztrációjának 27 éven át volt főnöke, megrongált egészségi állapot miatt nyugalomba vonult.

Bármennyire elhasznált férfi kalapjait jó aron átveszem
Papucskészítést, javítást vállalok.
TEXTILFELDOLGOZÓ, BATHYÁNY-UTCA 1. SZAM I. EMELET.

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Szombaton délután: Szilveszteri kabaré. Filléres helyárrak.
Szombaton este 6 órakor: Tosca. A m. kir. Operaház együttesének fellépésével.

Vasárnap délután: János vitéz. Vasárnap este: Angyal vettem feleségül. Bérletszűnet.

Tosca

A m. kir. Operaház vendég-együttesének előadásában látuk tegnap este a Csokonai Színházban Puccini: Tosca című operáját. A negy évtizedre visszatekintő dalmű mögött a siker végtelen sora nuzodik, ami első sorban és közönségsiker szempontjából a rendkívüli dallambőségben leli magyarázatát. Puccini maga is a dallamot tartotta a muzsika lelkének s így nem csodálható, hogy a zseni magaslatán megnyilatkozó alkotó ereje pazar bőkezűséggel tárja elének a dallamos elem rendkívüli hőségét. A nagy olasz komponista kényes izlésre valló melódikus vonalvezetése mellett mind harmóniai, mind pedig orkesztrális vonásokban ott él korának minden új mondanivalója s ha mindezeket az elemeket egybefoglaljuk, csak akkor érthetjük valóban alkotó munkássága rendkívüli sikerét.

A zenekar élén *Rubányi Vilmos* jeles karmesteri elhivatottsággal diktálta az előadás tempóját s hozta felszínre a partitúra minden szépségét. Vezénylő paléja alatt a zenekar kitűnő fegyelmelzettséggel és telten hangzott. A dallammintázás formai egységbefogása csaknem hibamentes volt s a zenekar szólistái kifogástalan helytállással támasztották alá az előadás sikerét.

Tosca énekesnő *Rigó Magda* elevenítette igazi meggyőző erővel. Kifogástalan iskolázottságú hatalmas szopránja, rendkívüli muzikalitása s nem utolsósorban hangjának drámái ereje valószínűleg lenyűgözött bennünket. Témamintázása csiszolt izlésre valló játéka pedig az átélés igaz lenyében csillog. Cavara-dossli *Mariot Laczó István* mintázta. Hatalmas hanganyaga, lendülettel és lelkeséggel ékeskedő formálása szinte sikert biztosított számára. *Losonczy György* báró *Scarpia* szerepében könnyed fölénnyel játszott és énekelte. Beérett és művészetben zenitjén álló elevenítése élményt nyújtott. Előadásából mely tudatosság színei csillognak élénk és formai tökély jellemzője magas szintű művészetének. *Komáromi Pál* sekrestyése ízzel, egyéni humorral mintázott. Tulzolt színei mellett is szívesen vettük és ösztönözni élveztük nemestönösű szép hangját. *Szűcs D. Péter* rátermett készsége, értékes és rutinos éneke hiánytalanul érvényesült *Angelotti* *Cesare* formálásában. *Spoletta* rendőrgyőzőköt *ifj. Toronyi Gyula* alakította énekesen. Játékban egyaránt kifogástalanul. A harmadik felvonásban a pástorlány dalát *Oláh Klári* énekelte sok rátermettséggel. Öszintén sajnáljuk, hogy az I.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Tel. 25 45 Igazgató: B. Unger István
Előadások a u. fél 4. este fél 7 kor

Szombaton délután filléres helyárrakkal:
Szilveszteri kabaré
Szombaton este a m. kir. Operaház együttesének fellépésével:
TOSCA

Tánciskolák
* Vattay tánciskolában január 18-án diákkolon kezdődik. Koszt. u. 11.

felvonás nagy kórusa elmaradt. Ennek a felvonásnak a zárókórusát a zenekar teljesen elfedte. Az elfedő hangossággal többször is találkozunk.

Elmarad a január 11-ére hirdetett Zenekedvelők IV. bérleti hangversenve

A Német Tudományos Intézet-től nyert értesítés alapján sajnálattal közöljük, hogy a bécsi gyermekkórus a háborús helyzetre való tekintettel nem kapott kiutazási engedélyt, így megköszönve azoknak, akik voltak szívesek ellátást és lakást felajánlani a gyermekkar tagjai részére, arra kérjük, ezt a szolgáltatást későbbi időpontra tartsák fent.

A tapolcai takarékpénztár nyerte az erdélyi nyerevénykölcsön díjnyereménvét

A múlt héten sorsolták ki az erdélyi nyerevénykölcsön egymillió pengős díjnyereményét. Mint most a pesti sajtó közli, a nagy összegű díjnyeremény a Tapolcai Takarékpénztárnak jut, amely tulajdonosa a díjnyereménnyel kihúzott számú kötvénynek.

Kállay miniszterelnök nagyapa lett

Budapest, január 7. Kállay Miklós miniszterelnök nagyapa lett. Január 5-én hajnalban született meg unokája.

A miniszterelnök legidősebbik fia: Kállay Kristóf, aki külügyminiszteri segédtitkár, édesatyja mellett személyi titkári szolgálatot teljesít. Másfél éve vezette őtárhoz Váscsényi Verát, Váscsényi András országgyűlési képviselő leányát. A fiatal asszonyka most egészséges fiúgyermeknek adott életet, akit András névre kereszteltek. Az András név hagyományos név a Kállay-családban, amennyiben a miniszterelnök édesatyját, aki főispán volt Szabolcs megyében, szintén Andrásnak hívták. Az újszülött fiú tehát atyai dédapja és anyai nagyapja nevét fogja kapni a keresztelésben.

Tanácsülés az árpádtéri egyházrészben

Január 6-án a gyülekezei teremben tartotta tanácsulását az Árpádtéri egyházrész dr. Hegyaljai Kiss Géza lelképásztor és Kovács Lajos gondnok elnöklésével. Ének és bibliavásolás után az elnök meleg szavakkal emlékeztetett meg az egyházrészért vesztésekről. Hatvannég éves korában elhunyt Kulesár Ferenc ny. ref. tanító, tanácsos, a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség pénztárnoka. A meghaldogult hűség szolgálója volt is ennek, buzgó látogatója a templomnak és a tanácsüléseknek. Mint hivatalnok, mint ember egyaránt tiszteletre és szeretetreméltó, két fiát nevelte lelképásztorává az egyháznak. Családi életében is mintaképe volt az Isten szíve szerint való boldog embernek, október 14-én elhunyt 71 éves korában Nagy István dohánygyári nyugdíjas, az egyházrész póttanácsosa. A szelidlelkű ember a templomban mindig ott volt, gyülekezetét mint nagyobb családját szerette. A tanácsülés az elhunyt két tagja emlékét jegyzőkönyvében örökítette meg. Aszalós Imre pénztárnok és Soós Ferencné nőszövetségi pénztárnok olvasta fel ezután beszámolóját. A

APOLLO
Közkívánatra újból prolon-gáltuk Bulla Elma, Ajtay Andor és Nagykovácsy Ilona főszereplésével
Fény és árnyék
Előadások: 3, 5 és 7 órakor, vasárnap délelőtti 11-kor is.

tanácsülés mind a ké; pénztárnoknak pontos, gondos, lelkiismeretes munkájáért hálás elismerését fejezte ki. Dr. Hegyaljai Kiss Géza lelképásztor jelentését a gyülekezet munkáról egyhangúlag elfogadák a tanácsülés tagjai közösen. A javaslatok során ki-mondta a tanácsülés, hogy temp-

Magyar szavak és magyar tettek

Írta: Hegyaljai Kiss Géza.

Vilmos császárról jegyezték fel, hogy 557 beszédet mondott a nyilvánosság előtt. Ez egészen magyarosan hangzik. Mi, magyarok szoktunk olyan sokat beszélni. Képviselőktől is hallottam a büszke kijelentést, ennyi meg ennyi beszédet mondtam a kerületemben. Arra vigyázzunk csak hogy a szavakból hasznos tettek származzanak. Magyarország a növekedés, belső erősödés korszakába lép. Számos jel szól arról, hogy mi megtaláltuk önmagunkat. Kezük számavenni erőnköt. Több van itt már, mint egy-egy tudós államférfi kezdeményezése. Maga a nemzet lépett rá az élet útjára. Pár éve fogtunk hozzá az ásványolaj kitermeléséhez. Reményes az a munka, amely Lisszen megindult, Magyarszentmiklóson és másfelé erőteljes tempóban folytatódik. Örömmel hallottuk, hogy a lisspei kútnak napi termelése meghaladja a 32 vagon mennyiséget. Most Erdélyben találtak kőolajforrást. Magyarország az ásványolajtermelésben is az elsők között lehet idővel. Jól esik számon tartani az olyan adatokat, hogy a világon 2296 nyelvet beszélnek. És ebből a magyar 29-ik helyen áll azt tekintve, hogy mennyien beszélnek magyarul. Örömmel látjuk, hogy Európa 31. nemzete között a magyarság 8-ik, az orosz, német, angol, francia, olasz, lengyel és a spanyol mellett. Erős a reményünk, hogy kerülünk még előbb helyre is. Célszerű intézkedésekkel elérhető, hogy az egyke veszedelme ne legyen többet veszedelme a magyarnak. Új jelszó: három gyermekes családrészes átségíti a magyart a jövő útjára.

Ötletek dolgában és energia dolgában nem kell másra szorulni. A magyarok egyre bátrabb tempóban kerülnek az élet útjára. Milyen becslésre méltó az a bátor lépés, amellyel két magyar fiú rávette magát az ezüstróka meghonosítására. Először is megállapították, hogy a kereslet ebben a szakmában meglepően nagy. Évenként 10.000 darab volt a behozatal ezüstróka Magyarországra. A Bütkben, Borsod áldott földjén, alkalmas helyet találtak a tenyésztésre. A két 23 éves fiú példa az ötletességre, a feladat felismerésre, a cél elérésében való kitartásra.

Itt van a Diákaptár mozgalma. A debreceni diákbarát Csanak István ötletessége és szervezőereje alkotta a Diákaptár tökélet teremtő diákokra. Ötletveszélyt hirdetett. Százával futottak be jobbnál-jobb javaslatok arra, hogy miként lehet semmiből pénzt csinálni. Egyik a leveletételeken bányászható olomból jövedelem áll a hához. Másik: az aranyhalak eleségével érde-mes üzletileg foglalkozni. Harmadik: az erdő elhullott makkjai pénzért jól értékesíthető. Negyedik: Tengerimalac tenyésztése jövedelmező orvosi kísérleti célokra. Pár hónap alatt 30 ezer pengőt szerzett a Diákaptár. Ma már százezrei vannak. Mindenki örömmel láthatja, hogy a fiai nemcsak tanulmányi versenyen győznek, hanem a megélhetésben és a diáktársadalmi tekegyüttésben is új stílust teremtettek.

Ezt kell megtanulni és ezt kell tudni a magyaroknak. A magyar a világ egyik legtehetségesebb fajtája. Arra kell tö-

lomi ünnepeket rendez a Téli Tőke-javára az egyházrész és a nőszövetség január 30-án és az ünnepegyetemi tanár, volt erdélyi püspököt nyeri meg. A szép egyetértésben lefolyt gyűlés énekléssel és a lelképásztor imájával végződött.

Mi a helyzet a debreceni művésztelep körül?

Néhány hét óta a fővárosi lapok művészeti hírei között hol egyik, hol másik lapban felbukkant egy debreceni szemközti rejtélyes hír, mely a következőket tartalmazza:

MűVÉSZTELEP A DEBRECENI NAGYERDŐN
Debrecenben, a Nagyerdő parkjában művésztelepet létesítenek. Akik a festészetre akarnak beiratkozni, jelentkezzenek levelezőlapon Vidovich Gyula festőművésznél, Debrecen, Kálvin-tér 3. Magánintézmények válasszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást kapnak.

Mivel a debreceni Művésztelepről, melynek megvalósítását néhány évvel ezelőtt, még a második világháború kitörését megelőző időben, magunk is felvetettük, ez ideig nem hallottunk, igyekeztünk utána járni: mi a helyzet voltaképpen a debreceni művésztelep körül.

Vidovich Gyula festőművészt nem találtuk a Kálvin-tér 3. szám alatt, beszélt azonban munkatársunk Iklódy festőművésszel, aki megerősítette a hírt, hogy valóban adtak be Debrecen város kuitrállás ügyosztályához kérelmet a művésztelep engedélyezése iránt...

Egyelőre szerény keretek között gondoltunk képzőművészek számára megvalósítani a művésztelepet — mondotta Iklódy festőművész. — A víztoronynál levő kis helyiséget és a nagyerdei strandfürdő közelében levő volt japán tejivó helyiséget kértük erre a célra. Tervünk az volt, hogy az ország minden részéből összehozzunk tehetséges fiatal festőket, akiknek vásznain megörökíthet nyernének a debreceni tájak. Hogy a terv a mai viszonyok között hogyan valósul meg, még nem tudjuk.

Illetékes helyen viszont a következőket mondták a debreceni művésztelep tervével kapcsolatban. — Valóban elfutott néhány hete a városhoz egy ilyen kérelem. Azonban az a terv, amit a kérelmezők felvetettek, egyáltalán nem jelentené megoldását egy Debrecenhez méltó, a nagybányai festőiskolához vagy a szolnoki és pécsi művésztelephez hasonló létesítménynek. Ha eljön az ideje, hogy a tervvel komolyan foglalkozhatunk, akkor mindent elkövetünk, hogy egy valóban lapozás, a Nagyerdő festői környezetéhez méltó művésztelep léte-

szüljön Debrecenben. Ezzel a nyilatkozattal meg is oldódott a debreceni művésztelep fővárosi lapok hasábjain felkísértő rejtélye...

Megoldásra vár viszont továbbra is maga a művésztelep megvalósítása, mely a békeidővel elérkező feladatsorozatnak egyik legfontosabbja lesz Debrecen művészeti életében. Egész Magyarországon kevés olyan alkalmas hely kínálkozik erre a célra, mint a Nagyerdő lombkioszorította, varázosan szép környezete, mely nemcsak a költők sorát: Csokonaitól Szabotól, Tóth Árpádtól Oláh Gáborig inspirálta szebbnél-szebb alkotásokra, hanem a képzőművészek számára is idilliussá, nagy-szerű témák sorozatát kínálja. Az alföldi erdőknek egész Európában nincs hasonló hatalmas és szép példája, mint a debreceni Nagyerdő. Ezt jól látták meg azok, akik a nagyszerű alkotások egész sorát a központi egyetem-től a klinikáig, a strandfürdőtől a Stadionig és Köztemetőig a Nagyerdő keretében helyezték el.

Ide kívánczok a debreceni Művésztelep is, — esetleg a Nyári Egyetem hetei alatt — művészeti táborozóhelyül szolgálhat béke-években Európa művészeinek, írónak, tudósainak... Megvalósulhat itt a debreceni festőiskola terve, sőt később, ha eljutunk oda, ahova már közelesem megvalósuló tervekben Kolozsvár és Szeged eljutott: a debreceni film-stúdió is... A magyar szellemi életnek az a jellegzetes és gyökéresen nemzeti megnyilatkozása, amíg eddig akár a Csokonai költemények pillangóként röpködő színe képeiben, akár Oláh Gábor csodálatosan szépen muzsikáló, jelzők drágakövével kirakott díszveretes magyar nyelvészetében Debrecen művészetét jelentette, a Nagyerdő panorámájában ragyoghat fel legszébben, legtündöklőbb keretében.

A debreceni Művésztelepről kiröppent kis hír fényénél egyszerre megvillant annak szükségessége, hogy ezt a problémát valóban Debrecenhez méltó nagyonvalósággal megoldják mindjárt mihelyt az idők azt megengedik.

anyagot nem talált a földkerekségén. Csak tudni kell azt, amit az Isten jókedvében ilyen kitűnőnek teremtett, rávezetni az élet útjára. A háborúban kitűnő tisztek kellenek, akik az emberanyagot hűséggel formálják. És társadalmi vezetők kellenek, akik a legkitűnőbb emberanyagot a modern technika vívmányaival és az alkotmány szent védelmével rávezetik arra az útra, ahol a parlagon kertek virulnak és a sóhajok tanyájából Boldogháza falva állnak elő.

Magyar szavak és magyar tettek! Jó ez irányadásnak. Nyitott szem kell. Ismerjük fel, hogy a porból, a vízből, a levegőből, mindentől, ami a magyar ég alatt van, miképp lehet elővarázsolni azt a világot, miképp lehet ötletességgel, ügyességgel, szorgalommal pénzt teremteni egy jobb élethez. És miképp lehet előteremteni azt a világot, amelyben a kisembertől kezdve a csúcson állókig elégedett az ember, mert a munkájának megvan az eredménye.

Magyar szavak, magyar tettek ideje jött el.

Mi a helyzet a debreceni művésztelep körül?

Néhány hét óta a fővárosi lapok művészeti hírei között hol egyik, hol másik lapban felbukkant egy debreceni szemközti rejtélyes hír, mely a következőket tartalmazza:

MűVÉSZTELEP A DEBRECENI NAGYERDŐN
Debrecenben, a Nagyerdő parkjában művésztelepet létesítenek. Akik a festészetre akarnak beiratkozni, jelentkezzenek levelezőlapon Vidovich Gyula festőművésznél, Debrecen, Kálvin-tér 3. Magánintézmények válasszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást kapnak.

Mivel a debreceni Művésztelepről, melynek megvalósítását néhány évvel ezelőtt, még a második világháború kitörését megelőző időben, magunk is felvetettük, ez ideig nem hallottunk, igyekeztünk utána járni: mi a helyzet voltaképpen a debreceni művésztelep körül.

Vidovich Gyula festőművészt nem találtuk a Kálvin-tér 3. szám alatt, beszélt azonban munkatársunk Iklódy festőművésszel, aki megerősítette a hírt, hogy valóban adtak be Debrecen város kuitrállás ügyosztályához kérelmet a művésztelep engedélyezése iránt...

Egyelőre szerény keretek között gondoltunk képzőművészek számára megvalósítani a művésztelepet — mondotta Iklódy festőművész. — A víztoronynál levő kis helyiséget és a nagyerdei strandfürdő közelében levő volt japán tejivó helyiséget kértük erre a célra. Tervünk az volt, hogy az ország minden részéből összehozzunk tehetséges fiatal festőket, akiknek vásznain megörökíthet nyernének a debreceni tájak. Hogy a terv a mai viszonyok között hogyan valósul meg, még nem tudjuk.

Illetékes helyen viszont a következőket mondták a debreceni művésztelep tervével kapcsolatban. — Valóban elfutott néhány hete a városhoz egy ilyen kérelem. Azonban az a terv, amit a kérelmezők felvetettek, egyáltalán nem jelentené megoldását egy Debrecenhez méltó, a nagybányai festőiskolához vagy a szolnoki és pécsi művésztelephez hasonló létesítménynek. Ha eljön az ideje, hogy a tervvel komolyan foglalkozhatunk, akkor mindent elkövetünk, hogy egy valóban lapozás, a Nagyerdő festői környezetéhez méltó művésztelep léte-

szüljön Debrecenben. Ezzel a nyilatkozattal meg is oldódott a debreceni művésztelep fővárosi lapok hasábjain felkísértő rejtélye...

Megoldásra vár viszont továbbra is maga a művésztelep megvalósítása, mely a békeidővel elérkező feladatsorozatnak egyik legfontosabbja lesz Debrecen művészeti életében. Egész Magyarországon kevés olyan alkalmas hely kínálkozik erre a célra, mint a Nagyerdő lombkioszorította, varázosan szép környezete, mely nemcsak a költők sorát: Csokonaitól Szabotól, Tóth Árpádtól Oláh Gáborig inspirálta szebbnél-szebb alkotásokra, hanem a képzőművészek számára is idilliussá, nagy-szerű témák sorozatát kínálja. Az alföldi erdőknek egész Európában nincs hasonló hatalmas és szép példája, mint a debreceni Nagyerdő. Ezt jól látták meg azok, akik a nagyszerű alkotások egész sorát a központi egyetem-től a klinikáig, a strandfürdőtől a Stadionig és Köztemetőig a Nagyerdő keretében helyezték el.

Ide kívánczok a debreceni Művésztelep is, — esetleg a Nyári Egyetem hetei alatt — művészeti táborozóhelyül szolgálhat béke-években Európa művészeinek, írónak, tudósainak... Megvalósulhat itt a debreceni festőiskola terve, sőt később, ha eljutunk oda, ahova már közelesem megvalósuló tervekben Kolozsvár és Szeged eljutott: a debreceni film-stúdió is... A magyar szellemi életnek az a jellegzetes és gyökéresen nemzeti megnyilatkozása, amíg eddig akár a Csokonai költemények pillangóként röpködő színe képeiben, akár Oláh Gábor csodálatosan szépen muzsikáló, jelzők drágakövével kirakott díszveretes magyar nyelvészetében Debrecen művészetét jelentette, a Nagyerdő panorámájában ragyoghat fel legszébben, legtündöklőbb keretében.

HUNGARIA
Ma először!
Csak 16 éven felülieknek!
A legszebb francia film!
A pék felesége
Főszereplők:
Raimu és Ginette Leclerc.
Előadások: 3, 5 és 7 órakor.

METEOR
Szombaton 5 és 7 órakor
Karády Katalin, Nagy István és Uray István izgalmas magyar filmje:
Egy szív megáll

VIGSZÍNHÁZ
MA
3, 5, 7 órakor a megható, szívhezsztoló háborús magyar film:
És a vakok látnak
Főszereplők: Eszenyi Olga, Nagy István és Hosszú Zoltán

Bölcény

Mint ahogy az amerikai pusztákban már csak mesterségesen tenyésztett bölény akad, pedig valaha százezer számra nyüzsgött ott ez az állat, nálunk sincs már ugynevezett „régli vágású” ember az igazi fajtaból. Az én nemzedékem még emlékszik rájuk. Van közöttünk, aki színről színré látta Jókait és Mikszáthot, ennek a fajtának megírót. A mai nemzedék már csak olvassa őket Jókai és Mikszáth könyveiben.

De ezek a nagyok nem írtak meg mindenkit. Olykor hall az ember egy-egy eredeti, furcsa alakról, aki az irodalom feljegyzéseiből kimaradt. Jegyezzük fel ezt is, csapjuk hozzá a világháború előtti magyar glóbus aktárához. Jegyezzük fel például az öreg B. grófot, akiről a minap beszélt nekem egy ifjú rokona.

Ez az öreg gróf legényember volt, magába vonult és bogaras. Mivel volt mit aprítani a fejbe, bogarait nem akadályozta semmi. Így például nem ismert másféle italt, csak pezsgőt. Hosszú évtizedeken keresztül nem ivott egyebet pezsgónál. De világért sem kell azt hinni, hogy italos ember volt az öreg. Rendes adagját sohasem lépte túl. Ebédhez megivott egy félüveg pezsgót, a másik felét már ott hagyta a személyzet nagy örömeire. Vacsorához is bontatott egy üveggel, annak is csak a felét itta meg.

Ezernyi furcsa szeszélye volt s ezekhez körömszakadtáig ragaszkodott. Például nem volt hajlandó másként levelet írni, csak karos gyertyatartók világítása mellett, de ezeket a gyertyatartókat inasoknak kellett tartaniuk. — Jobbról-balról állt mellette egy egy inas gyertyatartóval és világított neki, míg ő írta a levelet. Világos nappal. Mikor a levelet aláírta, befejeződött a szertartás, a gyertyákat eloltották. Mert az újságolvasáshoz már nem használt karos gyertyatartót.

Egy napon szokatlanul sok levelet írt az öreg gróf. Felszólította legközelebbi rokonait, egyikét jó barátját, ügyvédjét és jószágigazgatóját, hogy azonnal jöjjenek Budapestre és megadott napon, megadott órában gyűljenek össze lakásán.

Pontosan megérkeztek valamennyien. Az öreg grófot ágyban találták. Ágya feje felől két oldal kandeláber. Mikor mind együtt voltak, a gróf komoly szavakat intézett hozzájuk: — Azért kérettelek benneteket, mert közeledni érzem haláloamat... Többet közbeszóltak és tiltakozni próbáltak. Ő felemelte a kezét.

— Ne szakítsatok félbe. Az én időm kimerített. Vallásom parancsainak már eleget tettem. Végrendeletem ott van az íróasztalom bal felső fiókjában, az ügyvéd úr ott megtalálja. Most még a temetésről akarok veletek beszélni. Tudjátok jól, hogy szertartási dolgokban mindig akkurátus voltam. Most tehát jól figyeljétek minden szavamra. Először is halottkém ide be ne tegye a lábát, se orvos. Erről az ügyvéd úr gondoskodik. A ravatalt a szomszéd nagy ebédőben kell felállítani, ruhát nem szabad ráadni holttestemre, ebben a hálóköntösben akarok pihenni a föld alatt is, mert ez a legkényelmesebb. Jószágigazgató úr ide figyelj!

— Igenis méltóságos uram, — Mihelyt meghaltam, nyomban elmegy a bankba és kivisz hat száz forintot. Ezt átadja az ügyvéd úrnak a temetés költségeire. Az ügyvéd úr viszont nyomban halálom után érintkezésbe lép a temetkezési vállalatot, ott én már mindent részletesen elintéztem. Megvan a gyászjelentés szövege, az értesítendő névsora, a beérkező koszorúk elhelyezési terve, a temetési menet beosztása. A plébánián intézkedtem az engesztelő szent mise felől. Az ügyvéd úrnak oda is elküldtem a ravatalt, a beosztási terv ott van a végrendelet mellett... Így beszélt még jódarabig az öreg gróf a legteljesebb nyugalommal, csak kissé gyöngye hangon. Aztán befejezte.

— Szervuszatok. Ez volt az utolsó szava. Félre hajtotta fejét a párnán, meghalt. Az egész társaság kegyelettel megállt mellette. Imádkoztak. Aztán nyomban hozzáálltak az öreg gróf rendelkezéseinek végrehajtásához. Mindenkinek ki volt jelölve a dolga. Inasok kandelábert cipegettek, jöttek a temetőre rendező emberek, jószágigazgató és ügyvéd lótotokattottak, a felállított ravatalt ott térdelt a két ügyeletes rokon. Az öregúr délelőtti tizenegykor szenderült jobbra. Déltűn négy órakor pedig felült a ravatalon.

— Jól van — mondotta nyugodtan — látom minden úgy fog menni, mint a karikacsapás. Köszönöm, most már elmehetek. A gyászoló család majd hanyattesett rémületében. Ő pedig leszállt a ravatáról és pezsgőt kért. Még két esztendődt élt erőben, egészséggben.

Harsányi Zsolt

A polgári iskola kérdéséhez

Hozzászólás.
A másik debreceni reggeli lap január ötödiki számában széleskörben figyelmet ébresztő cikk jelent meg Nagy József igazgató tanár nyilatkozata alapján. Nem vitatom a jószándékú cikk tartalmát és célkitűzését iránylevél. De mégis a történelmi hűség-személyiségéből élnem kell a hozzászólás jogával.
Három intézeti típus ünnepeltette volna 1943. december életre szólításuknak hetvenötödik évfordulóját: a polgári és iparszakos felsőnépiskola, az állami népiskola. Eötvös József és Csengery Antal tartották keresztvíz alá a kisdédeket. Ezekkel egyidejűleg kezdte meg működését a kir. tanfelügyelői hivatal, a vármegyéneként létesítendő általános tanítóegyesület. — A szabadsajtó kivívását követte az egyetemes tanügyi kongresszus, melyen a népnevelés új rendjét vitatták meg. A jobbágysági fölszabadulása az előjogairól lemondott nemesség állami egységbe tömörülése követelte ki a Szechenyi programja szerint való nemzeti kultúrát. A negyvennyolcas törvényekből csak ez maradt ki.
Húsz esztendőig várt ez intézményekre a nemzet Kultúrában vérszegény országrészek vágyódtak a szellemi oltár után. Sajnos ezért mutatunk legkisebb áldozatkészséget.

— háromnegyed százados élet-
működés alatt a polgári iskola vágott leghatalmasabb barázdát az ugarban. Nyomán színes névényzet támadt. Eppen ezért is nem mondható felőle, hogy a leg-súlyosabb bajokkal küzd. Népszerűsége páratlan. Nevelési rendvitele ellen nem emel senki panaszt. Tanárai hazafias főkészültséggel élnek hivatásuknak. Tanárszükiben vannak az iskolák. Nagy József igazgató tanár nyilatkozata szerint a baj onnan származik, hogy nő és népi iskolai tanító is nyer beosztást polgári iskolai katedrára. Emiatt a gyakorlati előkészítő iskola a leg súlyosabb bajokkal küzd. Ebben a nyilatkozatban mélyeséges tagozódás jelet látom. A katona alapképzésével és különösebb egyéni érdemei alapján altábornagyig, a lelkész teológiai diplomájával és egyéni rátermettségével püspök lehet, egyedül a tanító az a gyenge alak, akiből nem lehet más csak „tanító”. — Igaz, hogy az állami népiskolát és polgári iskolát létrehozó miniszter több érdemes tanítót állított tankerületek élére mint kir. tanfelügyelőt. És nagyon beváltak ezek a tanító tanfelügyelők és csak a polgári iskolai tanszékek lennének hasonvehetetlenek? — Az is igaz, hogy egy délvideki (vingai) néptanítót, a polgári iskolát létrehozó 1868. évi XXXVIII. tc. végleges megszövegezéséhez munkatársul magához vette a nagy Eötvös miniszter. És hol szerezte erre az elhivatásra — polgári iskola tanszékén magasabb állásra a képestést? Az élet iskolá-

lánban. A vingai néptanító a toll fegyverével is harcolt a magyar erkölcs, jog és igazság védelmében. Sajtóvétséget vetettek szemére. Budapesten állott a bíróság elé. Nem volt ügyvéde. A felpe-reg budapesti ügyvéddel állott a fórum elé. A per kimenetele iránt a kultuszminisztérium érdeklődött. A gazdag élekek tehetőséggel megáldott néptanító mondott olyan védelmi beszédet, amire el-némült a vádhatóság képviselője. Eötvös néptanítót a minisztérium ba rendelte, majd képezde tanár, szerkesztő (A Magyar Pedagógiai Szemle) tanfelügyelő lett belőle. A nevelésnek nincs hátrányára a nő és néptanító munkavállalása. De „baj” sem származik belőle, ha jó lélekkel mérlegeljük a terepviszonyokat. A néptanító az ötezer lelket el nem érő községekben a hat éves kortól a huszonegy éves korig vezet az ifjúságot és rakja le kemény köveit az egységes társadalomnak. Tökéletes igazság van e mon-dásban: — „a mult világháború

után az összeomlás nem következett volna be, ha nálunk szervezett lett volna a polgári társadalom”.

Ott kint a széleken erős lelkű, önzertes tanító egyéniségek hivatottak az összeállásra. Ne kicsinyelje őket, éppen a nevelésre hivatott, szintén erős tanítólelkűkel bíró pedagógus. Ha polgári iskolának eddigi népszerűsége továbbra is hiánytalanul megmarad, a kultuskormányzat kiváló tanítóerőkkel való megsegítése nem „baj” hanem gazdagságként jelent a polgári iskolának. Gárdonyi Géza népi iskolai diploma birtokával lett izzig-vevrig magyar író, az írótestület egyik oszlopos tagja. Edisonról írják életrajz-írók, hogy népi iskolai képzettséggel lett feltaláló. A gyarkorlati életnek jó iskola típusa a népi iskola. — Tanerői érdemes munkát teljesítenek benne. A polgári iskolában — oda állításuk esetén — szintén jól beválnak.

Bökényi Dániel.

„Magyarország felosztása” — hir harminc évvel ezelőtt

Megcáfolt politikai szenzáció

A történelmet nem azok írják, akik csinálják. Ez a magyarázata annak, hogy sokszor a jelenben lejátszódó események, politikai konstellációk egészen más megvilágításba kerülnek abban az időben, amikor már a történelem megírására kerül a sor.

Harminc évvel ezelőtt, 1914. január 8-án nagy politikai szenzációt tart fel egy magyar újság. Eppen delegációs ülésszak volt, amikor híradt, hogy Szerbia és Románia az elmúlt nyáron titkos szerződést kötöttek Ausztria és Magyarország ellen. Károlyi Mihály gróf interpellált a Házban, mire Berchtold gróf külügyminiszter kijelentette: ilyen titkos szerződésről nincs tudomása és nem is hiszi, hogy ilyen szerződés létezik.

A válasza a magyar újság azaz felelt, hogy vezető helyén közölte a szerződésnek allitologos hiteles szövegét. E szerint Románia és Szerbia kölcsönös szövetséget kötöttek arra az esetre, ha a szerzők felek birtokait valamely külföldi hatalom fogja fenyegetni. A szerb király kijelenti, hogy mindama földeket, amelyek a Dunától és az erdélyi havasoktól északra fekszenek és a románok által lakottak vagy főként román a lakosságuk, a román király érdekkörében fekvőknek fogja elismerni. Viszont a román király kijelenti, hogy mindazokat a földeket, amelyek a Dunától északra és a Tiszától nyugatra fekszenek, a szerb király érdekkörében fekvőknek fogja elismerni.

Hogy ez a szerződés milyen világraszóló szenzáció volt abban az időben, azt legjobban a történelemírás igazolta évekkel később.

Jellemző és nagyon érdekes, hogy ugyanez a szerződési hír megjelent korábban a Novoje Vremja című orosz újságban, de akkor nem kellett feltűnést. Természetesen a szenzáció csöfolataként rámutattak arra, hogy a hír pánszláv forrásból eredt és semmi más célja nem volt, hanem csak az, hogy bennünket Romániával — szövetségünkkel — összevegyítsen, megnehezítse Szerbiának a hozzánk való közeledését.

Az is magától értetődik, hogy egyidőben Bukarestben, Belgrádban és Péterváron megcáfolták a szerződésről szóló híradást. A bécsi illetékes körök, akik a viszonyokat ismerik, szintén teljesen lehetetlennek tartják ilyen agresszív szövetség létezését.

Bizonyos komikus mellék-izzel bír a lapnak a mai, nagy garral közzétett szenzációja a Románia és Szerbia közötti monarchiánk ellen allitolog létrejött titkos szerződésnek szövegről. A Novoje Vremja orosz lap előlegezett farsangi tréfa gyánant kiadta ezt az allitologos titkos szerződésnek szövegről a lap harmadik oldalán, egy eldugott helyen, a legapróbb betűkkel nyomtatva.

A bécsi külügyminisztérium nyilatkozott egy hírlaptrónak és

DEBRECZEN 5 OLDAL
1944 I. 8.

KÖNYVELESÉT, MÉRLEGÉT,
ADÓVALLOMÁSÁT
ELKÉSZÍTI SZAKÉRTŐ.
TELEFON: 38.12.

napilapban is megjelent ez a do-log, Tisza így felelt:

— Engem semmiféle hazugság nem lep meg. En az egésznek egyáltalán semmi jelentőséget nem tulajdonítok.

Ha visszanézünk 30 esztendő rövid távlatából erre a hazugsá-hírré s az utána következők eseményekre, bizony meg kell állapít-suk, hogy a történelem igazolta a hírek valóságát, ha nem illeg más formában is.

Bab és borsó kiosztás

A rendes kenyér és finomliszt-jegy-füzet utolsó előtti lapján lévő spójtjegy, szelvények I. számú szelvényére 75 deka bab, a II. számú szelvényre pedig 125 deka borsó vásárolható.

Felhívom a város közönségé-nek figyelmét arra, hogy ezek-nek az I. és II. számú szelvényeknek érvénye 1944. január hó 15-ével lejár, azok tehát, akik ez-ideig a babot és borsót nem váltották ki, az említett határidőig még kiválthatják. A határidő lejártá után az említett szelvények érvényüket veszítik. Polgármester.

A lovak közé zuhant és életveszélyes sérülést szenvedett gy. csatornaőr

Pokrócz Ferenc 47 éves balmazúvárosi csatornaőr tegnap délelőtt szekerén Debrecen felé haladt. Eddig meg nem állapítható körülmények között Debrecen határában a lovak közé zuhant és több bordája eltört, a törött bordácsontok tüdejét is átszúrták. Esméletlen állapotban találták és beszállították a debreceni klinikára. Az esti órákig nem tért magához és így nem lehetett kihallgatni szerencsétlenségének körülményeire nézve. Állapota életveszélyes.

Pista, hova tetted

az elhasznált KRYPTON lámpákat?
Add elő, új TUNGSRAM lámpát veszek, a régít pedig a kereskedőnél beváltom, pénzt kapok érte.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

GYÖGYSEJTÁRA ájjelt szolgálata január 8-án reggel 8 óráig január hó 15-én reggel 8 óráig: **MEGVÁLTO.** Plac utca 18 sz., telefon: 14-69. — **MURAKÖZY** Plac utca 72, telefon: 30-95. — **BOCSKAY**, Cegléd utca 22, telefon: 31-89. — **CSOKONAY** Mester utca 48, telefon: 10-15. **ARPÁD FEJEDELEM**, Csapó-kert, Jánosy utca 44 tel. 30-27.

MUNKÁSKÖLTŐ VERSE

Sorsajáték

Játék van most nagy sorsajáték
S minden játékban más lát
Most nem tudjuk meg úgy soha
Ki a győztes, ki a vesztes.

A mi tőlünk két halál
Minket mindig kézen talál
S ha az ég-föld össze szakad
Magyar mindig magyar marad.

János Sándor.

— Vasnap délután 10 órakor a templomban. Nagytülszomban délután 10 órakor Berényi József, délután 5 órakor Kerekes János, Kistemplomban délután 9 órakor Uray Sándor, 11 órakor dr. Ferenczy Károly, délután 5 órakor dr. Erdélyi Mihály. Kossuth-utcai templomban délután 10 órakor Kulcsár Dezso, délután 5 órakor Kovács Dezso. Károlyi Gáspár-területen délután 9 órakor Kolozsvary Kiss László, délután 4 órakor Sulyok Kálmán Isópályai templomban délután 10 órakor Birinyi János, délután 5 órakor Birinyi János, Árpád-területen délután 10 órakor Hegyaljai Kiss Géza, délután 5 órakor Tariska Zoltán, Homokkerti templomban délután 10 órakor Sipos Károly, délután 5 órakor Márton Károly. Csapókerti templomban délután 10 órakor dr. Danóczy Sándor, délután 5 órakor Baoghy József. Kerekes-telepi templomban délután 10 órakor Fentös Tibor, délután 5 órakor Fentös Tibor, Egyetemi templomban délután 11 órakor Szentes László. Augustus-szantoriumban délután 10 órakor Kőncz Zoltán, egyetemi klinikán egész heten át Szentes László és Kőncz Zoltán. Egyetemi fogházban délután 10 órakor Magyar Bertalan. Fegyverkezeti állami iskolában délután 9 órakor Sarkóczy Lajos. Téglyvetői gyülekezet házában délután 9 órakor Erdélyi Károly. Wollai-telepi Olvasókörben délután 3 órakor Bányai Zoltán, Olajtóben délután 3 órakor Szűcs Tibor. Társai ientiszteletek: Halápon délután 9 órakor Alchógyen délután 11 órakor Pópógyen délután 2 órakor László L. Riek. Védres-dűlőben délután 9 órakor Kunyhalmán délután 11 órakor Vitez Szabó Endre, Bánkon fel 10. Bicszegi-utca délután 2 órakor Udvarhelyi György. Kiehegyesen délután 10 órakor Eppen délután 2 órakor Szathmari Lajos. Pallagon délután 9 órakor Dombos-Lanyán délután 1 órakor Nagy Sándor. Ebesen délután 10 órakor Molnár Gyula. I. gyermekotthonban délután 9 órakor Szentes László, Augustus-szantoriumban délután 11 órakor Kőncz Zoltán. Homokkerti templomban délután 9 órakor Bányai Zoltán.

— Szent István Ferencos plébánia híre. Vasnap délután fél 5 órakor mesélés. Délután fél 4 órakor a Ferencos világi rend tarja tisztújító gyűlést. Utána 5 órakor litánia. Kedden Szent Antal-ajátosság. Szerdán Mészárosok az ócsanagyk részere. Vasnap délután fél 4 órakor Halápon este 11 órakor Nagycserén lesz szentmise és szentbened.

— Az evangélikus templomban vasnap délután 9 órakor középiskolai ifjúság egyházi összejöv. Utána exportáció tart. Dócsz Tivadar. Délután 10 órakor este 6 órakor gyűlést. Ientisztelet. Ighirdetéssel. Prédikál dr. Pass László, Szörvény-istentisztelet. Püspökladányban reggel 9 órakor. Berettyóújfaluban délután 11 órakor. Hajdúszoboszlón este 6 órakor.

— A gör. kat. templomban vasnap délután háromnegyed 7 órakor szentmise, negyed 8 órakor reggeli istentisztelet. 8 órakor diakónia szentbened. 9 órakor katona-mise szentbened. 10 órakor nagy szentmise szentbened. háromnegyed 12 órakor szentmise szentmise rövid szentbened. fél 4 órakor részajátosság. 4 órakor veszemény és szentgimnázium.

— Hargitavárjalja jelképes székely község bírja kéri a képviselőtestület tagjait, hogy ma este már hét órára sziveskedjenek teljes számban összejönni. Tárgy: a falugyűlés előkészítése és beszámoló a kiosztásra került tanulmányi segélyekről.

— Vitézek figyelmébe! Értesítem a vitézeket, hogy a rendes havi összejövetel ma 18 órai kezdettel lesz megtartva a Vitézi Székházban, Székháptány.

— Munkácsnagyszábas emlékünnepélyt tartottak a cseh ortviamadás visszaverésének ötödik évfordulója alkalmából. Ünnepi istentisztelet, emléktáblakiosztás és színházi díszelőadás szerepel az emlékünnepély programján.

Dr Csire Ferenc pénzügyi főtanácsos elöléptetése alkalmából üdvözölte a m. kir. adóhivatal tisztviselőikara

A Kormányzó Úr a pénzügyminiszter előterjesztésére, — mint hírdül adtuk — dr. Csire Ferenc pénzügyi tanácsost, a debreceni m. kir. adóhivatal vezetőjét, *pénzügyi főtanácsosi címmel* és jelleggel ruházta fel.

Dr. Csire Ferenc pénzügyi főtanácsos személyében kiváló szakképzettség, fátardhatatlan munkabírású, ügy hivatali körében, mint a felek előtt rendkívül rckonszenves főtisztviselőt ért az előléptetés. Kiváló szakértője, országos viszonylatban is egyik legkitűnőbb ismerője a bonyolult adózási kérdéseknek, aki bármikor az éves készsége áll az érdeklődő közönség rendelkezésére felvilágosításával. Előadása, melyet a Baross Szövetségben tartott a kereskedők számára az adózási kérdésekről, még ma is élénk emlékezetében van a debreceni kereskedők társadalomnak és követendő példának szolgál arra nézve, hogyan lehet ennek a fontos kérdésnek terén közérdekű felvilágosító munkát végezni.

A m. kir. adóhivatal tisztviselői a tegnapi napon felkeresték előléptetése alkalmából dr. Csire Ferenc pénzügyi főtanácsost és melegen üdvözölték előléptetése alkalmából. De számosan keresték fel jókívánságaikkal előléptetése alkalmából dr. Csire Ferencet a város társadalmi köréből is.

— A Tiszántúli Szépművés Céh tegnapi választmányi ülést tartott Csobán Endre ügyv. elnök elnöklése alatt, Nagy Ferenc titkár ismertetette, hogy dr. Hegyaljai Kiss Géza társelnök visszavonta lemondását, tehát megmarad eddigi tiszttségében. Dr. Hegyaljai Kiss Géza hangoztatta, hogy a mai időskben szeretetben és békességben kell együtt dolgozni minden lélen. Bot Andor főtitkár üdvözölő szavakat intézett a társelnökhöz. Veressné Fözö Erzsébet ismertetette a januári irdalmi est műsorát. Dr. Hegyaljai Kiss Géza beszámolt a debreceni „Ajándék” című könyv ügyében tett lépésekről.

— Dr. Fejér Ferenc nyolcvanéves, Dr. Fejér Ferenc volt városi törvényhatósági örökös bizottsági tag, ügyvéd tegnapi föltötte be életének nyolcvanéves évét és érte el a kitűnő nyugdíjkorhatárt. Ebből az alkalomból tisztelői és barátai köréből sokan keresték fel jókívánságaikkal Debrecen legöregebb ügyvédjét.

— Az IBUSZ szlovákiai (tátrai) utazásokhoz fűrd- és kézpénz. csekket hozott forgalomba. Aki utazni óhajt, mielőbb forduljon felvilágosításért az IBUSZ irdólihoz.

— Ellopták a mosás céljából átadott ruhát. Dobi Istvánné Had házi utca 23. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen asszony ellen, akinek át adott mosás céljából női és férfi fehérneműket és az illető elittnt azokkal. Kár 150 pengő. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Bernhard hollandi herceg — washingtoni jelentés szerint — rövid látogatásra a Fehér Házba érkezik.

* Jól akar étkezni? Előrendű házikoszt, Vitamindús, alkohollmentes gyümölcslevek. Tea, gépkávé, bablvas, friss sütemények. Olesó árak! Figyelmes kiszolgálás. „Alkoholmentes Falatozó”, 2. honvéd huszárezred-utca 26. (volt Nyugati-utca). Havi abonenseket elfogadok.

* A tankerületi kir. főigazgató úr felnöték részére polgári iskolai előkészítő tanfolyam rendez. Jelentkezni lehet Hatvan-utca 1. l. 38. sz. alatt.

* Dr. Naményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíróiskolájában (Batthyány-u. 1) január elején tanfolyamkezdés. Előkészítés államvizgára. Vidékieknek a városkivezény. Debreceni tanker. Főigazgatói-záma: 6475/1942.

Véres verekedés a Monostorpályi-úton szódavizes üveggel leütött és leszúrt áldozatokkal

A sebészeti klinikára beszállították Kovács József MÁV segédtiszt. Vigkedvű Mihály-utca 4. szám alatti lakost, akit a Monostorpályi-úton egy kocsmai verekedésnél mint gyanútlan egyént megtámadtak ittas emberek és egyikük szódavizes üveggel úgy vágta fejbe, hogy fején súlyos sérüléseket szenvedett.

Ugyancsak ennél a verekedésnél az esettől távolabb levő Harmathi Antal 41 éves MÁV alkalmazotti, Bajnok-utca 11. szám alatti lakost is megtámadták az ittas egyének és késsel fejbeszúrták.

A támadók kézrekerítésére megindult a nyomozás és a rendőrség már nyomában is van az ittas verekedőknek.

— Megbicskálták a lelkeszt, mert nem ment velük kocsmába. Súlyos támadás érte Rózsai Tivadar bodroghalmi segédlelkész. A fiatal lelkipásztor esti imára után hazafelé tartott, mikor három ismeretlen ember elébe állt és arra akarta rábírt, hogy térjen be velük az útszéli kocsmába. A pap szép szóval kérte őket, engedjék útjára, de a három ittas ember tovább erőszakoskodott. Egyikük pedig kést rántott és tövig a lelkeszt hátába dőfte. A lelkeszt súlyos állapotba szállították kórházba. A merénylőket keresik.

— Hirdetmény a nagyerdei jégpálya megnyitásáról. Étesítem a város közönségét, hogy a nagyerdei aárosi jégpályát január 8-án megnyitom. A jégpálya este 7 óráig van nyitva. Jégyek és bérletek a pénztárnál, villamoson, oda-és visszautazásra érvényes jegyek a kalauzoknál várhaók. Polgármester.

— A Magyar Evangélium iMunkásszövetség kéri az irdalmi társaság tagjait, hogy ma este pontosan hat órakor jelenjenek meg. — A fodrász- és kozmetikus szakosztály tagjainak figyelmébe! Felhívjuk a tagokat, hogy folyó hó 10-én délután fél 10 órakor az Ipartestület 1-es számú termében szakosztályi ülést tart. A szappan-utalványok kiosztása is meg fog történni. A szakosztály tagjai hívják fel szomszédaik és más kártársaik figyelmét a jelen közleményre. Nagy Ferenc szakosztályi elnök.

— Vezéri elvet vezenek be a szlovák néppártban. Pozsonyi jelentés szerint a szlovák néppárti elnöksége legutóbb tartott ülésén elővágha a néppártban bevezetendő vezéri elvet.

— Megszüntették Bulgáriában a személygépkocsik üzemben tartását. Bulgáriában — minisztertanács határozata alapján — január 20-ától kezdve betiltják a személygépkocsik üzemben való tartását. Csak a különleges engedéllyel ellátott személygépkocsik közlekedhetnek a fenti jelzett időponttól kezdve.

— Újhol megnyitják a vatikáni könyvtárt január második hatáiban. A könyvtárt azonban csak a Vatikánváros állampolgárai használhatják.

— Tizenöt éves az usztasmozgalom. A horvát nép az usztasmozgalom évfordulóját ünnepélyes keretek között ül meg.

GYAPJU VATELIN

érkezeti, míg a készlet tart szivesen állunk rendelkezésére

Rozs Klára
és
Mikó Margit
posztókereskedők.
Dígenfeld tér 11.

Anyakönyvi hírek

Születések: Kerekes András m. tisztviselő, Batthyány utca 11. l. Anikó Balázs István MÁV Török Bálint utca 21, fiú István. Pál János napszamos, Bagamér, fiú János. Huszti János kisbéri, Háláp 157, fiú Sándor. Hodost Sándor Nádudvar, fiú Sándor. Szilágyi Gábor földműves, Táncsics u. 70, fiú Gábor. Halmágyi János MÁV, Wesselényi utca 107, leány Terézia. Lakatos Gábor gazdasági cseléd, Ebes 85, leány Irén. Braun László kereskedő, Hajdúhadház, leány Etel. Major Gábor napszamos, Nagycsere 138, fiú István, Bencsik János kereskedő, Püspökladány, leány Katalin. — Csató József géplakatos, Borz u. 11, fiú Csaba. Kerékgyártó László kereskedőség, Málva utca 3, leány Katalin. Szűcs István MÁV, Csillag utca 80, leány Iona. Lajter László kisbirtokos, Hortobágy utca 15, leány Annamária. Viczián Ferenc MÁV Kólmia, l. Ildikó, Birkner Béla MÁV tiszt, Kúlsóvásár-tér 3, fiú Rudolf. Mócsi Ferenc napszamos, Bánk 63, leány Ibolya. Koszorús László szabóság, Bercsényi utca 105, leány Anna. Tar János dohánykerész, Pallag 27, leány Erzsébet. Mészár Lajos műszerészegéd, Rugonfalvi utca 9, leány Iona. Hatmann István kovácssegéd, Vörösmarty utca 21, fiú István. Szűcs Sándor kisbirtokos, Szoboszló út 14, fiú Sándor. Csapó József gazdálkodó, Hajó u. 12, l. Katalin. dr. Mátéfy Tibor főhadnagy, Agárdi utca 12, fiú György. Barcsa Gábor asztalosmester, Csokonaj utca 1, leány Erzsébet. Dombi Imre napszamos, Horvát utca 5, fiú Vilmos. Orosz Mihály MÁV, Basahalom utca 14, fiú János. Orosz József napszamos, Kadars utca 10, fiú István. Kovács Lajos MÁV lakatos, Keresztesi u. 49, fiú Lajos, Szemán László fm. Mikepércs, fiú Lajos. Kardos József raktári munkás, Nagyszalonta utca 67, leány Mária. Vágó Ferenc alkalmi munkás, Hajdúszoboszló, leány Etelka. Gál Ferenc kisbirtokos, Hajdúszovát, leány Mária. Boróczki Dezso lakatossegéd, Csapó utca 55, leány Mária. Boróczki Dezso lakatossegéd, Csapó utca 55, leány Mária. Teleti utca 29, fiú László. Fogarasi István gyári munkás, Kigyó utca 25, fiú Gábor. Tamási József géplakatossegéd, Kinizsi u. 70 szám, leány Gizella. Sipos Lajos MÁV lakatos Bujdosó utca 11, fiú Zoltán. Orenstein Béla rajzoló Kigyó utca, fiú Péter. Csalányosi Gyula MÁV, Szepest utca 16, leány Éva. Arany Sándor timáregéd, Pandur utca 14, fiú János. Payák András ácssegéd, Rothermere u. 36, fiú András. Farkas Kálmán zenész, Tóth Árpád utca 42 sz. fiú Kálmán. Lakatos Mihály napszamos, Rázsó Gyuit utca 1. lány Katalin. Kövér László gyári m. Lajos király-tér 7, leány Mária. Lakatos József konvenciosi cseléd, Szepes 39, fiú János. Egri Sándor orvoselő, Kórház utca 3, leány Erzsébet. Sztrik István földműves Bellegelő 309, leány Juliánna.

Legyen évente 13 havi fizetés
Nagyon érdekes határozatot hozott Sopron városa legutóbbi közgyűlésében. Foglalkozott a karácsonyi segély kérdésevel, amely évről-évre állandóan visszatér, s mely mindig bizonyos tekintetben sok helyen vitákra ad alkalmat, holott a vége mindenütt az, hogy a karácsonyi segélyt megszavazzák és kifizetik. Tekintettel arra, hogy a köztisztviselők anyagi helyzete sohasem tud keulékppen hozzáismülni a változó viszonyokhoz, mert a szabályok keretében nincs meg a rugalmassága annak, ami tapasztalható a közgazdasági életben. Sopron város azt indítványozta, hogy törvényes intézkedéssel mondják ki, miszerint 13 hónapi fizetés jár úgy az állami, mint a törvényhatósági tisztviselőknak. Vagyis karácsony havában kétszer legyen fizetés.

Alkuicsos betörök pénzt és ékszert loptak egy Homok-utcai lakásból

Özv. Klein Ferencné Homok u. 37. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki csütörtökön távollétében zárt lakásba alkuleszal behatolt és onnan 100 pengő készpénzt, valamint egy gyémántköveivel kirakott aranyfüggőt 2000 pengő értékben ellopott. A lopott pénz 1 és öt pengőskben volt elhelyezve egy vitrinben. A rendőrség a károsult feljelentésére megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

— A Pompano amerikai tengeralattjáró elveszettnek tekinthető. Ez az amerikai haditengerészet 17. tengeralattjárója, melyet a háború kitörése óta vesztett.

— Budapest területén 1199 szarvasmarhát, 4194 sertést, 4740 lovat, 43 szamarat, 5 öszvért, 638 birkit, 1195 kecskét és 24.730 kutyát tartanak nyilván.

— Távoli földregés volt január 5-én. Valószínűleg Anatóliában mozdult meg a föld, ahol az utóbbi időben többször volt földregés. A földregés mintegy másfél óráig tartott.

— Benes visszatért Londonba. Londoni jelentés szerint Benes csehszlovák pxelnök visszatért az angol fővárosba. Az elnök kíséretében volt Lebedov, a csehszlovák kormány mellé újonnan kinevezett szovjet nagykövét is.

— Felgyújtotta a lakást a karácsonyfa, Budapestben a Wolff Károly-út 124. szám alatti házban lakik Varsa Sándor építész a család jával. Tegnapi este meggyújtották a karácsonyfa, majd átmentek a másik szobába vacsorázni. A karácsonyfa tüzet fogott és felgyújtotta a szobát. Az egész herényezés elégett.

Földes Dánielék rk. 66 éves. Zwtmzi utca 8. Gerblích József rk 75 éves. Honvéd utca 49 szám Kohn Manó isr. 82 éves. Vendég utca 2. özv. Szabó Mihályné gk 67 éves. Ebrekert utca 11. Miklósi Kornél ref. 5 éves. Harsányi utca 31. özv. Berki Gyuláné ref. 88 éves. Apaffi utca 153. özv. Szabó Lajosné ref. 78 éves. Kisfaludi utca 29. özv. Szilágyi Józsefné ref. 52 éves. Léfal út 35. Török Sándor ref. 2 napos. Borsovai utca 12. Markovits Józsefné isr. 59 éves. Böszörményi út 10. Bernstein Judit isr. 8 hónapos. Hatvan utca 16. Kocsis Iona ref. 2 hónapos. Állami zvernekmen helv. özv. Helmezi Imrené ref. 33 éves. Homok utca 120. Katka Károly ref. 88 éves. Mándok. — Dalmi Ferenc ref. 53 éves. Szentmihályi út 40. Bodó Sándor gk. 5 hónapos. Demke Sorbán Józsefné ref. 41 éves. Kisharvesi úti szűcséglakás. Szodrai Jánosné ref. 26 éves. Eradonv. özv. Várad Gusz-távné ref. 67 éves. Hajdúszovát.

Legyen évente 13 havi fizetés
Nagyon érdekes határozatot hozott Sopron városa legutóbbi közgyűlésében. Foglalkozott a karácsonyi segély kérdésevel, amely évről-évre állandóan visszatér, s mely mindig bizonyos tekintetben sok helyen vitákra ad alkalmat, holott a vége mindenütt az, hogy a karácsonyi segélyt megszavazzák és kifizetik. Tekintettel arra, hogy a köztisztviselők anyagi helyzete sohasem tud keulékppen hozzáismülni a változó viszonyokhoz, mert a szabályok keretében nincs meg a rugalmassága annak, ami tapasztalható a közgazdasági életben. Sopron város azt indítványozta, hogy törvényes intézkedéssel mondják ki, miszerint 13 hónapi fizetés jár úgy az állami, mint a törvényhatósági tisztviselőknak. Vagyis karácsony havában kétszer legyen fizetés.

Alkuicsos betörök pénzt és ékszert loptak egy Homok-utcai lakásból

Özv. Klein Ferencné Homok u. 37. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki csütörtökön távollétében zárt lakásba alkuleszal behatolt és onnan 100 pengő készpénzt, valamint egy gyémántköveivel kirakott aranyfüggőt 2000 pengő értékben ellopott. A lopott pénz 1 és öt pengőskben volt elhelyezve egy vitrinben. A rendőrség a károsult feljelentésére megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

— A Pompano amerikai tengeralattjáró elveszettnek tekinthető. Ez az amerikai haditengerészet 17. tengeralattjárója, melyet a háború kitörése óta vesztett.

— Budapest területén 1199 szarvasmarhát, 4194 sertést, 4740 lovat, 43 szamarat, 5 öszvért, 638 birkit, 1195 kecskét és 24.730 kutyát tartanak nyilván.

— Távoli földregés volt január 5-én. Valószínűleg Anatóliában mozdult meg a föld, ahol az utóbbi időben többször volt földregés. A földregés mintegy másfél óráig tartott.

— Benes visszatért Londonba. Londoni jelentés szerint Benes csehszlovák pxelnök visszatért az angol fővárosba. Az elnök kíséretében volt Lebedov, a csehszlovák kormány mellé újonnan kinevezett szovjet nagykövét is.

— Felgyújtotta a lakást a karácsonyfa, Budapestben a Wolff Károly-út 124. szám alatti házban lakik Varsa Sándor építész a család jával. Tegnapi este meggyújtották a karácsonyfa, majd átmentek a másik szobába vacsorázni. A karácsonyfa tüzet fogott és felgyújtotta a szobát. Az egész herényezés elégett.

Optikai és fényképezési cikkek vásároljon
Ungár József
látserész és fotószaküzletében
SZÉCHÉNYI U. 1. SZ.

Gyászrovat

Özv. Várady Gusztávné Kapus Irén 67 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután lesz a hajdúszovátai temetőben. Dankó temetkezés.

Kovács Károly 80 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozó termében. Dankó temetkezés.

KÖZGYÜLESI MEGHÍVÓ. A Debreceni Függetlenségi Kör 1944. január 15-én, délelőtt 11 órakor, határozatképtelenség esetén 1944. január 23-án, délelőtt 11 órakor tartja tisztújító közgyűlést, amelyre tagjainkat meghívjuk. Elnökség.

Pályázati hirdetés

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a mentőszolgálat keretében három szigorló mentőorvosi alkalmazás üresedett meg.

Ezekre az alkalmazásokra pályázatot hirdetek.

A szigorló mentőorvosok díjazása szízdó szerint havi 126 P.

Felhívom mindazokat, akik ezen alkalmazásokat elnyerni óhajtják, hogy felbélyegzett és okmányokkal felszerelt kérvényüket 1944. évi január hó 10. napjának déli 12 órájáig közvetlenül a főtiszt. főparancsnoksághoz (Csapó-u. 43. szám) adják be.

A kérvényhez eszterlálandó okmányokra vonatkozóan, valamint egyéb pályázati feltételt illetően ugyanolyan felvilágosítás szerezhető. Polgármester.

Pályázati hirdetés

Debrecen sz. kir. városnál üresedésben levő **egy IX. fiz. osztályba sorozott (épitészmérnöki képzéshez kötött) mérnöki állásra pályázatot hirdetek.**

A kinevezett tisztviselőt a jogszabályokban megállapított illetmények és állással egybekötött pótilletmény illeti meg.

A pályázati kérvényt a m. kir. belügyminiszterhez kell címezni és a 37.200-1943. B. M. számú rendelet 4. §-ában foglalt rendelkezések szerint kell felszerelni. A pályázati kérvényt az a pályázó, aki már közszolgálatban áll, előljáró hatóságánál (hivatalnál, parancsnokságnál), míg az, aki közszolgálatban nem áll, annak a járásnak a főszolgabírájánál, illetőleg annak a városnak a polgármesterénél nyújtja be, amelynek területén lakik.

A pályázónak pályázati kérvényükben nyilatkoznok kell arról, hogy más városnál betöltésre kerülő azonos állásra is fenn tartják-e pályázatukat.

Pályázati határidő: a jelen pályázati hirdetménynek a Budapesti Közlönyben való megjelenését követő napól számított 15 nap. M. kir. belügyminiszter.

Gyanús körülmények között meghalt egy fiatal asszony. A debreceni szülészeti klinika jelentette a debreceni kór. ügyészségnek, hogy Szudrai Jánosné 26 éves fiatal asszony, érbadányi lakos, aki néhány napja súlyos állapotban szállították be a klinikára, tegnap gyanús körülmények között meghalt. Mivel a hashártyagyulladás, mellyel a klinikára bezárták ott, a felmerülő gyanú szerint bűncselekmény következtében lépett fel, elrendelték a holttest felboncolását.

Zsidó istentiszteletok rendje. Péntek este mindkét templomban, 4. szombat reggel mindkét templomban, 7. szombat délelőtt a Kápolnás utcában ifjúsági 10. szombat délután a Kápolnás utcában ifjúsági 3. szombat délután mindkét templomban 3.30. szombat este mindkét templomban 4.50. szombat reggel mindkét templomban 3.30. hónap este mindkét templomban 1.10. Péntek este gyertyagyújtás 3.50. Zsidó szabadskola szombat este fél 7 órakor. A szentírás 6. a Hozottá II. Dr. Grünzinger Sándor. Szombat este fél 7 órakor zsidók az orvostudományban. Dr. Sarkadi Sándor. Rabbitszög.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Honvédelmi szolgáltatások igénybevétele a mezőgazdasági munkálatok biztosítása érdekében

Mit tartalmaznak az idevonatkozó rendelkezések

A város, illetve az erdőgazdálkodás, a faindségre tekintettel a városi erdőkből való fabelevározásra közérdekű munkaszolgálat úján veszi igénybe a gazdától szállított eszközöket, szekeret, lovat és természetesen kocsiat, vagy pedig maga a gazda köteles ilyen munkaszolgálatot teljesíteni.

Felmerült kívánságra való tekintettel közöljük azokat a rendelkezéseket, amelyek alapján az ilyen mű szolgáltatások igénybevehetőek.

A miniszterium 2620-1941. M. E. számú rendelete infézkedik a mezőgazdasági munkálatok biztosítása érdekében honvédelmi szolgáltatások igénybevétele tárgyában. E rendelet szerinti mezőgazdasági munkálatokon érteni kell a szoros értelemben vett mezőgazdálkodással rokon gazdálkodási ágat, különösen az erdő-, kert- és szőlőgazdálkodás körében felmerülő munkálatokat is.

Honvédelmi dologi szolgáltatás címén kötelezni lehet a gazdálkodót, a gazdasági gépvállalkozót és a fuvarozó vállalkozót arra, hogy használt állapotban levő gazdasági gépeit (vagy eszközeit, fogatos vagy gépi járművet, személyi vagy teherszállításra alkalmas állapotú mezőgazdasági munkálatok végzésére ideiglenesen átengedje. Ezt a rendelkezést nem lehet alkalmazni olyan dolgokra, amelyek honvédelmi szolgálatok címén való igénybevétele alól mentesítettek, kivéve, ha a mentesítés éppen a mezőgazdasági munkálatok biztosítása céljából történt.

Azt, aki saját birtokán vagy szerződés alapján más birtokán mezőgazdasági munkát végez, e munka végzésének ideje alatt rendszert nem lehet honvédelmi munka címén mezőgazdasági munkára kirendelni. Az ilyen személyt is ki lehet azonban rendelni, ha rendes munkahelyén csupán olyan munkát folytat, amelyet később is elvégezhet és ha azokat a munkákat, amelyek a hatóság megítélése szerint az általa végzettél sürgősebbek, még nem fejezték be min-

A csizmadiamesterek csak meghatározott célokra készíthetnek lábbelit a kiutalt bőrökből

A csizmadia iparosok szakosztálya tegnap Szabó Gábor elnökletével rendkívüli közgyűlést tartott.

Az elnöki megnyitó után Kozma Gyula szakosztályi jegyző felolvasta az elmutt ülés jegyzőkönyvét, melyhez többen hozzáfűztek.

Az elnök a szakosztállyal közli a főispán és a polgármester határozatát, hogy a *vármegye 1300 férfi és 1000 pár gyermek-lábbelit, a város pedig 4000 pár csizmat vesz át a szakosztálytól.* A város részére készítenék 1000 pár lábbeliből 600 pár box-bőr-csizma. Sajnos, a szakosztály igen súlyos anyaghiány tudott csak hozzájutni. A polgármester a kiutalt anyagot feldolgoztatja és a szakosztálytól kisebb nagyobb tételekben át fogja venni. Az elnök felhívja a tagok figyelmét, hogy a kiutalt anyaggal pontosan el kell majd számolni.

Nagy János sérelmesnek tartja, hogy a kiutalt mennyiségből a csizmadiamesterek még hozzáfűztek részére sem készíthetnek lábbelit, még akkor sem, ha egvábként jeggyel rendelkeznek.

Halász József kevések tartja a kiutalt mennyiséget. Gyarmathy József kijelenti, hogy a vásáros csizmadiaik sohasem készítették méret után lábbelit. Szerinte a kiutalt anyag mellé csizmit, fonalat, szegőt és egyéb mellékanyagokat is kellene kiutaltatni. Medgyessy János szerint elsősorban a gazdátársadal-

mat kellene csizmával ellátni. Nagy János felszólalásában hangsúlyozta, hogy az anyag kevés és abból csak típus-csizmákat lehet készíteni.

Komlósy Lajos alelnök javasolja, hogy az illetékesekkel való tárgyalásra egy négytagú bizottságot kell kiküldeni.

A felszólalásokra válaszul az elnök kijelenti, hogy a mai körülmények között a kiutalt bőrrel is meg kell előgödni. Felszólítja a szakosztály tagjait, hogy a kiutalt mennyiséget gazdaságosan és szakszerűen dolgozzák fel.

A Vaselosztó Bizottság közleménye

A vasanyag alványok január 12. napjáig feltétlenül átveendőek

Értesítem az érdekelteket, hogy a vaselosztó bizottság a hozzá 1943 november és december hónapban benyújtott vasanyagigényléseket elbírálta.

Erre figyelemmel az igénylők a kiutalásról vagy az elutasításról az értesítő lapokat néhány napon belül postai úton meg fogják kapni.

A mosi kiadandó utalványok érvénye 1944 január hó 20. napján lejár és ez időpont után már semmiképpen sem válthatók be. Felhívom ezért a kiutalásban részesülteket, hogy a drót- és szeg-, valamint a kerékbronce- és löpatkóutalványukat legkésőbb 1944 január hó 12. napjának déli 12 órájáig feltétlenül vegyék át a vaselosztó bizottság elnökétől (a városi közlélmzési igazosztályon).

Doboz-átjáró I. emelet) és azokat a lehető legrövidebben váltásák be a vaskereskedőknek, illetve a kovácspárosoknak.

Aki az utalványát 1944 január 12-én déli 12 óráig át nem veszi, igényéről lemondottnak fog tekinteni és a részére engedélyezett utalványokat a bizottság más jogosultnak fogja kiadni. Polgármester megbízásából: a vaselosztó bizottság elnöke.

A százalékos haszonkulcs bevezetését kéri a debreceni cipésziparosok

A cipésziparosok szakosztálya tegnap Fitor Ambrus elnökletével ülést tartott.

Az elnök közölte a szakosztállyal, hogy akinek egy bedolgozó alkalmazottjánál több van, az neki tartozik a kedvezményes, úgynevezett tételes adófizetők kategóriájába. Az ilyen mester jelentse be alkalmazottainak számát, mert ellenkező esetben eljárás indul ellene.

Az Anyaghivatal értesíti a szakosztályt, hogy a tagok által az Anyaghivatalhoz érkezett panaszokat a jövőben csak akkor veszik figyelembe, ha azok az ipartestület tudtával és láttaomozásával kerülnek az illetékesek elé.

Az Ipartestület felhívja azokat az iparosokat a figyelmét, hogy akik tanoncot akarnak szerződtetni ilyen irányú óhajukat a testület elnökségénél minél hamarabb jelentsek be.

Az új javítási árszabállyal kapcsolatban az elnök bejelenti, hogy az nem felel meg a cipésziparosság jogos érdekeinek. Szükséges lenne a *százalékos haszonkulcs bevezetése* a cipésziparban, hiszen a nyersanyagok és a munkabérek váltakoznak s bármilyen árszabályzatot is készítenek az illetékesek, annak érvényes csak igen kevés ideig tarthat. A *százalékos haszonkulcs* bevezetése mellett azonban könnyű volna a nyersanyag, vagy munkabérek esetleges váltakozása után igazodni.

Baka Károly szakosztályi jegyző rámutatott az új árszabály egyes tételeire. Hangoztatta, hogy a cipésziparosság a fűszesleges úton akar járni s ehhez szükséges a mai viszonyoknak megfelelő árszabályzat készítése. Végül Baka Károly tiltakozását fejezte ki egy cikk miatt, melyben az illető lap a cipésziparosságot különböző szabálytalansággal, árdarítással vádolja, súlyosan sértve ezzel a tisztességes cipésziparosok becsületét.

10-12 százalékos betétszaporulat mutathozik a vidéki bankoknak

A fővárosi bankoknál már hetek óta folytak a nagyjében már be is fejezettek a zárti munkák, amelyek végetvetél áttekintés szerződtető majd a nyersmunkákról. Annyi már is kizárva, hogy a zárti eredmények szerint a fővárosi pénzintézetek üzlet-éve kedvezően alakult úgy a betét, mint a kihelyezési állomány tekintetében ugyanis az előbbi vihez képest mindkét vonalon mérsékelt emelkedés mutatkozik. Jólal nagyobb üzleti eredmény konstataható a pesti bankok egyes üzletágaihoz, mint például az aranyüzletben, mint az ezzel kapcsolatos finanszírozási műveletekben.

A vidéki pénzintézetek legnagyobb részét már szinten elkezűdik a zárti munkákkal. A pesti pénzintézetek vidéki fiókjaiktól és affiliációitól olyan jelentések érkeztek, hogy az előző évhez képest arányosan 10-12 százalékos betétszaporulást mutathozik.

Egyébként úgy a fővárosi mint vidéki bankkörökben érdeklődéseket váltják a közéletben megjelenő esztétikrendeleter, amely időnti márd, hogy a bankok mekkora osztalékok utalhatnak részvényes levek. Híltananyag érvényben van az az osztalékrögzítő rendelet, amely meghatározza, hogy a pénzintézetek 4 százalékkal magasabb osztalékok nem téríthetnek a részvényeseknek.

Mi újság a budapesti élelmiszer nagyvásárcsúton?

A Magyar Vidéki Sajtótársaság fővárosi jelentése szerint december 30-tól január 6-ig az elő- és vágottbaronni piacón az árak nem változtak a teljes piacon a lemagasabb birtosági árak voltak érvényben. A zöldség és fűszerelemek piacán január 4-től a káposzta és zöldségfélékre néve a következő hatóságilag megállapított nagykereskedelmi árak érvényesek: Fűszekáru I. rendű 50 P.

DEBRECZEN OLDAL 1944 I. 8.

rendű 34 P. kelkáposzta I. r. 60 P. II. r. 40 P.; sárgarépa I. r. 36 P. II. r. 25 P.; petrezselyem I. r. 70 P. II. r. 50 P. q-kint. A többi áru közeli árfolyamát 18 P. a parad árak pedig 40 fillérel csökkent, míg a kalarabé 10, a tisztított károlt 40, a csóku ára pedig 200 fillérel emelkedett kg-kint. A gyümölcspiacon a nemestáti alma 30, a szőlő ára pedig 120 fillérel emelkedett, viszont a kórte ára 150, a gesztenye ára pedig 240 fillérel csökkent kg-kint.

A háború előtt az egész európai rizstermelés 900.000 tonna volt évente, holott az európai évi rizszükséglet 3 millió tonnát ért el. A legnagyobb rizstermelő állam Olaszország volt, mely 800.000 tonnát termelt. A háború kitörése után, 1942-ben már 1.1 millió tonna rizst sikerült termelni Európában. A világ rizstermelése évente 150 millió tonna körül mozog, aminek tehát körülbelül csak 0.75 százalékát termeli Európa. Itt természetesen tekintetbe kell venni azt is, hogy Európában a rizs nem főfőlemezési cikk és míg például Japánban az egy főre eső évi rizsfogyasztás 126 kg, addig a nemzetközi békefogyasztás csupán alig 2.5 kilogramm. (MVS)

Új könyvek

GRATZER JÓZSEF: ÚJ SICC. Mulatságos, móltás, igazi békebeli ajándékot tesz az Anonymus könyvkiadó a karácsonyra alá; Gratzter József, a rejtvények, ugratások, ezerszínű mókák nagymestere megírta az Új Sicc-et. Hogy mi minden van benne? Ne tessék elhinni, ha valaki arra vállalkozik, hogy elmondja, Ami békebeli jövedy, gondatlan feltűdös nevetés, köpéség — mind-mind benne van. Amig az ember kezében tartja, tökéletesen elfelejti, hogy baj van, gond van, háború van — s mikor letette, a sok ravasz móka még mindig ott kujtorog a fejében, elkíséri az utcán s mikor már azt hiszi az ember, hogy elfelejtette, mikor egészen máson jár az esze, egyszerre csak az eszébe csillan valami és váratlanul felkacag. A felnöttek gyermekeknek a gyermekek felnötteknek fogják megvenni. Igazuk lesz a felnötteknek, a gyerekeknek is.

FOUCHÉ EMLÉKIRATAL

(Anonymus-kiadás). — Stefan Zweig világhírű regényes életrajza óta alig van olvasó ember, aki ne tudna egyet, mást Fouché-ról, a rendőrminiszterről, a főforradalom, a császárság és restauráció zűrváros korának valamennyi rendszerét egyforma lelkiismeretességgel s egyforma hűtlenséggel szolgálta végig. Egy nagyon okos, minden eszmén, s szenvedélyen, csaknem azt mondhatnók, minden érzelmen túl levő bölcis: Voltaire világosságának tanítványa, a kortárs élményszerűségével elmondja azt a sokféle eseményt, amiről azóta könyvtárakat írtak tele. Talán Cézár emlékirataihoz lehetne hasonlítani, ő beszéli el ilyen hidegen és izgalmasan a római polgárháború történetét, aminek maga volt az egyik hőse. Jellegzetesen francia könyv, mentes minden ködötől és zavartól, a hagyományos gallus világosság iskolapéldája. A fordítás Salgó Ernőnek, a francia könyvek kipróbált tolmácsának munkája.

Szerkesztői üzenetek

Katona felesége. Folyó hó 5-i kellelét hozzánk intézett panaszos levelét továbbítottuk az illetékes intézmény igazgatóságához, amely meggyőződésünk, hogy a legszigorúbban fogja a panaszot kivizsgálni és hasonló eset előfordulását megszüntetni. Ezért nem kívánjuk a panaszt nyilvánosságra hozni.

Felkértem a DEAC jégkorongcsapatának nlant felsorolt játékosait, hogy ma délután megbeszélés végett három órára jelenjenek meg a nagyerdői jégpályán Radó, Szöllösy, Örsy, Tóth, Borsos, Hankiss, Abonyi, Görgey Tóth János, Pálffy, Dobi, Barabás Kökövits, Szűcs Lajos, Kohonitz és Kisa Zsigmond. Intás

